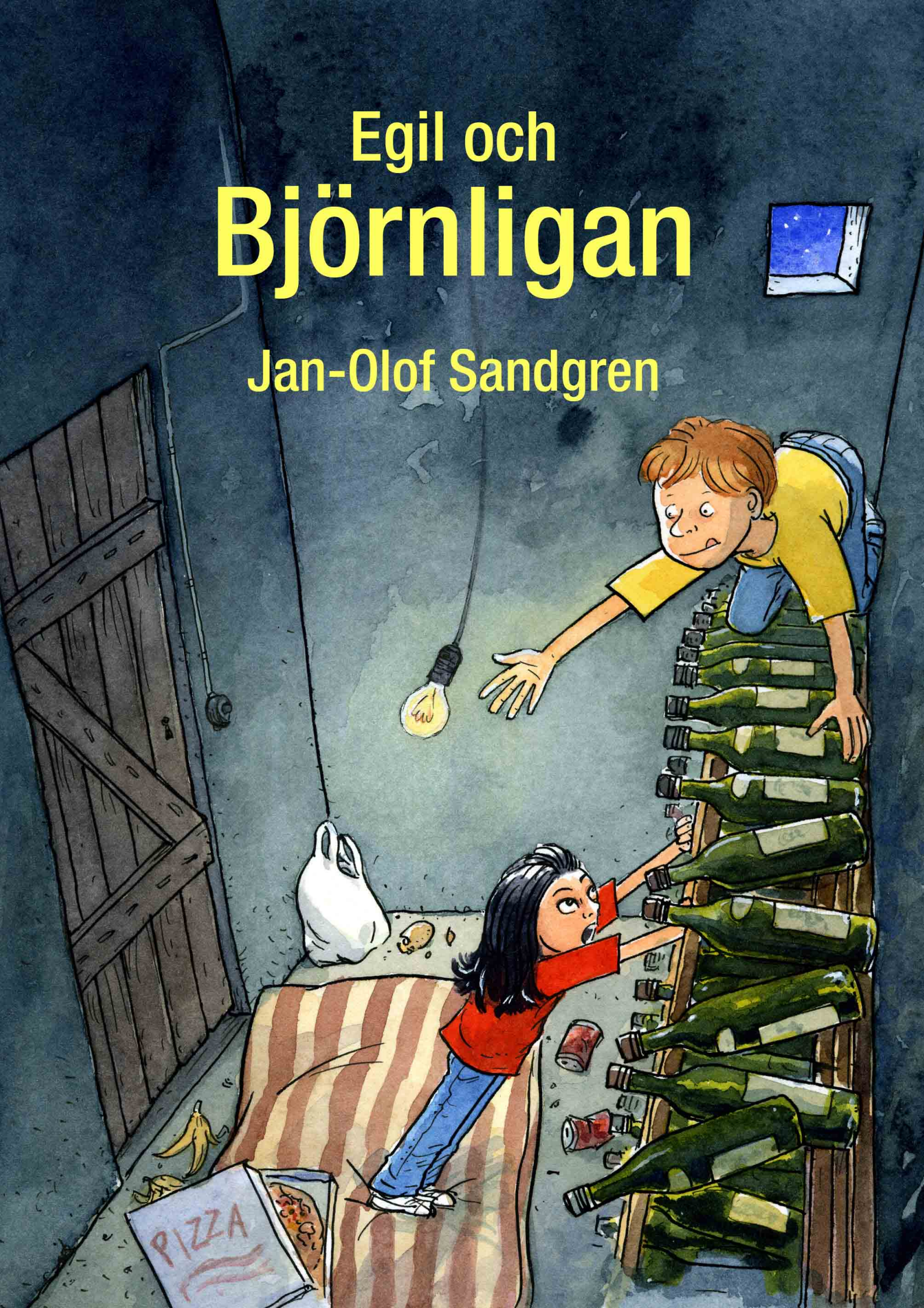


# Egil och Björnligan

Jan-Olof Sandgren



© Text och bild  
Jan-Olof Sandgren  
2010

ISBN 978-9186589-02-08

# Egil och Björnligan

av

Jan-Olof Sandgren

# 1

En morgon satt en främmande pojke på mjölkbryggan. Egil och Harry hade tagit genvägen över ängen som ligger mellan Gustavssons gård och Egils hus, och Harry hade som vanligt passat på att ge de näsvisa kvigorna en uppsträckning. Inte för att Gustavssons kvigor brydde sig så mycket om Harrys uppsträckningar. De fortsatte att beta som vanligt. Om någon lyfte på huvudet för att titta efter Harry så var det mer som när man tittar efter en fluga innan man viftar bort den med svansen. Men för en vallhund som Harry var det viktigt att sätta sig i respekt. Belåten med sig själv och morgonens arbete sprang han i förväg över ängen och väntade på Egil vid grinden.

Egil begrep inte hur det kunde finnas bättre kompisar än han och Harry. Alltid hade de varit vänner. Ända sedan Harry var liten valp och låg i en låda som inte var större än en skokartong. Och nu var han nästan lika stor som Egil. Fast Egil var mer än dubbelt så gammal. Sju och ett halvt, åtta i december. Tillsammans gick de över lagårdsplanen, Harry först och Egil en liten bit efteråt.

Att Egil inte upptäckte den främmande pojken med en gång berodde på att han som vanligt tittade ner i marken medan han gick. Det var inte klokt så mycket saker folk brukade slänga på lagårdsplaner. Fina saker som låg och rostade till ingen nytta. Snart hade han hittat tre bra skruvar och ett tändstift som kanske suttit i en Husqvarna. Han vände och vred på tändstiftet och bestämde sig för att

ge det till Jesper som hade en fin samling tändstift. Han stoppade det i fickan just som Harry började skälla...

– Såja. Fin vovve...

Egil tittade upp och nu fick han syn på honom. Det var en stor pojke. Säkert 15 – 16 år. Han hade jeans och gympaskor och en sådan där snygg jacka med nitar som Egil alltid önskat sig. Det blekgula håret hängde ner i pannan, så han var tvungen att blåsa på det för att inte få det i ögonen. Och på överläppen – det kunde man se tydligt – hade han en liten mustasch. Han såg självmedveten ut, som om mjölkbryggan var hans tron och lagårdsplanen hans kungarike. Och Egil bara var någon som råkade passera förbi – för obetydlig för att bry sig om.

– Såja. Duktig hund, fortsatte pojken.

Han sträckte ut handen mot Harry som nosade misstänksamt på de främmande gymnastikskorna. Sedan böjde han sig ner och kliade honom bakom örat, precis på det sätt som Harry tyckte om. Ur fickan plockade han fram en jordnöt som han kastade upp i luften. Harry följde den noga med blicken, tills han med en blixmanöver knep den i luften. Pojken visslade till och kastade en ny nöt. En höjdare den här gången. Harry koncentrerade sig så att öronen blev spetsiga av upphetsning, och när nöten var i precis rätt läge tog han ett språng och avslutade med en perfekt bakåträdning.

Pojken tittade på Egil, som om han först nu lagt märke till honom.

– Är det din hund?

Egil nickade. När pojken inte gjorde någon min av att vara elak tillade han:

– Han heter Harry. Min pappa säger att han har världens bästa stamtavla, för i Harry finns inte bara en sorts hund utan alla sorter på en gång. Det är därför han kan så mycket.

Pojken log ett snett leende.

– Vad kan han då till exempel?

– Tja, han kan valla kor ... i varje fall är han rätt bra på kvigor.

Pojken skrattade. Som om det där med kvigor skulle vara något lustigt. Sedan sa han:

– Och så är han grym på att fånga jordnötter! Vad säger du kompis? Ska vi inte ta och sälja honom till en cirkus? Tänk så mycket pengar vi skulle tjäna.

Egil hade ingen lust att sälja Harry till någon cirkus, inte för några pengar i världen. Men vad var det pojken nyss hade sagt? Hade han verkligen kallat Egil för *kompis*? Egil tänkte på de stora pojkarna i skolan, som brukade dra ner mössan på honom på rasterna och gick och mallade sig för att de gick på mellanstadiet. Och de ännu större pojkarna som stod utanför Sjögens affär och som man måste gå långa omvägar förbi när man skulle handla. Och som blev hur arga som helst om man så mycket som petade på deras mopeder. Aldrig hade det hänt att en pojke med mustasch kallat Egil för kompis. Därför tittade han misstänksamt upp mot mjölkbryggan, men inget i pojkens ansikte tydde på att han ville retas eller försökt vara taskig. Han är nog inte från byn, tänkte Egil. Han måste komma från andra sidan viadukten. Vem vet, kanske kände han sig lite ensam?

– Jag heter Egil, sa Egil. Om pojken var ny kunde det vara artig att presentera sig.

– Jag vet, svarade han och knäppte iväg en ny jordnöt till Harry. Det är du som bor i det vita huset där borta. Och din mamma heter Ester Nordin och jobbar i skolmatsalen. Och du har en storasyster som kallas för Myran och en farsa som borrar efter olja nånstans i Nordsjön och bara är hemma när det är jul.

Egil stod som fallen från skyarna.

– Vem har berättat allt det där!? Plötsligt blev han utom sig av ilska.

– Hur kan du veta så där mycket?

Men mustaschpojken flinade, ett snett, lite retfullt flin. Han lutade sig mot lagårdsväggen och betraktade Egil nyfiket, som om han undrade vad han nu skulle hitta på.

– Jag vet en massa saker, skrockade han. Oj, oj, grabben. Du skulle bara veta...

Det var väl det Egil misstänkte. Att han var en sådan där retsticka i alla fall. Precis som man kunde förvänta sig. Och Egil som hade trott... För ett ögonblick hade han inbillat sig att... att...

Pojken slutade flina och blåste på luggen för att se Egil bättre.

– Du... kompis. Du blev väl inte sur?

Men Egil kunde inte svara. Fast han ville ge pojken det svar han förtjänade fick han inte fram ett ord. Allt som kom ur honom var ett halvkvävt snyftande.

Pojken suckade.

– Jag ska ge dig ett råd Egil, som du kommer att ha mycket nytta av. Du ska inte bry dig ett piss om vad folk säger. Och du ska inte bry dig ett piss om vad *jag* säger för det är strunt alltihop. Jag lovar! Hundra procent. Jag heter Henke. Slå dig ner en stund så får vi prata. Dagen är ändå förstörd.

Egentligen hade Egil inte tid att slå sig ner, för han var på väg till farbror Gustavsson för att hjälpa honom med höet. Farbror Gustavsson kunde omöjligt klara sig utan Egils hjälp. Men en liten stund gick väl an. Han snörvlade några gånger för att få bort snoret och klättrade upp på bryggan. Sedan satte han sig en lagom bit ifrån Henke. Men prata tänkte han inte göra. Där gick gränsen.

– Väntar du på farbror Gustavsson? sa han efter en stund, när han tyckte att det blev för tyst.

Henke skakade på huvudet.

– Men varför sitter du då på hans mjölkbrygga? Om du inte väntar på honom?

Henke kisade upp mot toppen av en ek som bredde ut sin krona över lagårdsplanen och där några ekorrar jagade varandra mellan grenarna. Så sa han:

– För att jag har lust med det.

Nu blev Egil irriterad. Det var tydligen omöjligt att få något vettigt besked ur den där Henke.

– Så kan man väl inte göra heller! Man kan väl inte sitta på folks mjölkbryggor bara för att man har lust med det! Vad gör du här?

– Jag bor här.



## 2

– Mamma! Mamma!

Egil kom inrusande i köket och sparkade av sig skorna utan att ta sig tid att ställa dem i skohyllan.

– Mamma! Jag träffade en pojke hos Gustavsson! Han satt på mjölkbryggan och kastade nötter åt Harry som hoppade jättehögt och han är sexton år minst och heter Henke. Han säger att han bor där.

Mamma stod vid spisen och stekte isterband, härligt flottiga isterband som spred ett isterbands-os över köket. Från grytan på bordet kom en omisskännlig doft av makaronstuvning.

– Det är Henrik, sa mamma, och vände isterbandsbitarna så det sprakade i stekpannan. Farbror Gustavsson är Henriks morbror förstår du. Hans mamma och jag var skolkamrater. Han ska bo här över sommaren. Vi får försöka vara snälla mot honom.

– Varför ska vi vara snälla mot honom? undrade Egil. Är han sjuk?

Mamma la upp isterbandsbitarna på ett fat och ställde det på bordet. Sedan gick hon fram till fönstret och tittade ut mot E4:an - den stora vägen som går ut-  
anför Egils hus och som man inte får leka på.

– Undrar just vart Myran tog vägen? Jag bad henne cykla ner till Sjögrens för att handla mjölk men det var över en timme sedan. Det kan väl inte ha hänt någont?

Varför ska vi vara snälla mot Henke? undrade Egil, nu med munnen full av isterband. Varför ska vi det mamma?

Mamma suckade och satte sig mitt emot Egil. Hon såg plötsligt allvarlig ut. Egil slutade tugga.

– Det är väl lika bra att jag berättar det, annars får du väl höra det från någon annan. För ungefär ett år sedan, förstår du, blev Henriks mamma sjuk och hamnade på vårdhem. Och eftersom Henriks pappa dricker lite för mycket sprit ville Henrik inte bo där utan flyttade hem till några kompisar istället. Men det var inga särskilt bra kompisar han flyttade hem till... för dom lärde honom en del ofog och...

– Vadå för ofog, mamma? Vad var det för ofog de lärde honom?

Mamma såg irriterad ut.

– Det kan göra detsamma! I alla fall åkte han fast för polisen. Och dom ville skicka honom till en ungdomsvårdsskola i Norrland. Men det ville inte hans mamma, så hon talade med en socialassistent som ordnade så att Henrik fick jobba på farbror Gustavssons gård istället. Men om han försöker rymma eller hittar på nya ofog så skickar dom honom till Norrland direkt. Därför måste vi vara snälla mot honom. Så han trivs. Och inte ger sig iväg. Förstår du det?

Egil svalde och kände hur isterbandsbiten långsamt vandrade ner genom matstrupen. Jodå, han förstod precis. Om nån var taskig mot Henke kunde han hitta på ofog, och *vips* hamnade han i Norrland. Det var ju klart som korvspad.

Mamma spände ögonen i honom.

– Men kom ihåg! Inte ett ord om det här till någon. Och om du träffar Henke får du inte låtsas om att du vet något. Utan måste vara precis som vanligt. Lovar du det?

Egil lovade och nickade, ända tills mamma slutat spänna ögonen i honom. Fast han kände på sig att umgänget med Henke skulle bli lite komplicerat.

Myran stönade när hon klev in genom dörren och ställde matkassen med en duns på golvet. Det hade tagit en evig tid att handla på Sjögrens för fru Sjögren skulle nödvändigtvis prata med alla kunderna om Henke. Först hade hon berättat allt hon visste om Henke. Sedan allt hon trodde att hon visste, och till sist allt som hon inte visste men mycket väl skulle kunna tänka sig. Sedan hade alla börjat prata i mun på varandra. Fru Eriksson hade läst i tidningen om en stöldliga som åker runt och bryter sig in i sommarstugor, varvid fru Sjögren hade svarat: ”Jo, jo. Vem vet om han inte är knarkare också?”

– Skvallerkärringar! fnös mamma. Han har i alla fall inte slagit ihjäl någon. Och så många ögon och öron som han har på sig här vågar han väl inte stjäla en knappål ens en gång. Fru Sjögren pratar skit om folk. Det har hon alltid gjort.

# 3

Egil gjorde sitt bästa för att inte låtsas om något utan vara precis som vanligt när han träffade Henke. Fast helt lätt var det inte. Bara en sådan sak som att han hela tiden måste tänka på vad han sa – så att han inte av misstag råkade nämna något om Norrland eller poliser, eller något annat som kunde vara olämpligt för Henke att höra. Han låg bland höbalarna på slindren och väntade på att farbror Gustavsson skulle komma tillbaka med ett hölass. En bit ifrån honom låg Henke med händerna knäppta under nacken och tuggade omsorgsfullt på ett höstrå.

– Ska du alltid bo hos farbror Gustavsson? undrade Egil.

– Nä, bara till hösten, svarade Henke. Sen ska jag bo i stan. Där är mycket bättre. Där finns det bio och ställen man kan gå till, och kompisar att snacka med. Här finns ju ingenting. Bara torrt gräs. Jag fattar inte hur ni står ut.

– Här finns visst kompisar, försvarade sig Egil. Jag känner till exempel en som heter Jesper. Det är hans morfar som har bilverkstan nere vid viadukten. Han kan skruva sönder en mopedmotor och sätta ihop den igen, så den fungerar. Och han är världens bästa kompis.

– Hur gammal är han? undrade Henke.

– Nästan tretton, sa Egil.

Henke suckade.

– Småungar.

Egil låtsades inte höra.

– Och på Omars kafé, som ligger bredvid Jespers morfars verkstad, där sitter en som heter Ruben och han är en jättebra kompis fast han är över 60 år.

Henke suckade igen.

– Småungar och bondtölpar.

Nu blev Egil arg.

– Ruben är ingen bondtölp! Inte det minsta! Det vet jag för jag känner honom! Förresten tycker jag du är dum.

Henke gav till ett gällt lite fnittrande skratt som var mycket irriterande. Han verkade tycka att det var omåttligt roligt när Egil blev arg och det retade Egil. Om nu Egil gjorde sitt bästa för att inte låtsas om något, så kunde väl Henke hjälpa till. Det var väl det minsta man kunde begära.

– Du har rätt, flämtade Henke. Jag kanske är lite dum. Man får försöka stå ut med mig.

Fast han verkade inte ångra sig särskilt mycket.

– Äh, fnyste Egil.

Det var ingen idé att prata med Henke. För han kunde vända och vrida på allt som han ville. Bäst att vara tyst tills farbror Gustavsson kommer tillbaka. Egil sjönk ner i höet och lät huvudet forma en liten grop i balen under. Med ett djupt andetag drog han in den lite kryddiga doften. Det fanns inget som luktade så gott som solvarmt hö som nyss kommit in från åkern. Och om man blundade kunde man höra svalorna uppe i taket som flög med mat till sina ungar. Det var så man ville sova... och drömma...

– Vad har din mamma sagt om mig? frågade Henke.

På mindre än en sekund blev Egil klarvaken.

– Min mamma?

– Ja. Din mamma.

Den frågan hade Egil inte räknat med. Han hade ännu mindre förberett något svar. Hur skulle han klara sig ur det här?

– Ho... h... hon har... v... väl inte... sss... sagt något...

Ibland hände det att rösten svek Egil och vägrade forma de ord som han hade tänkt ut. Istället kunde det bli ett: vvv... v... ett b... bb... bb... eller ett s... sss... s... Till råga på allt började Henke skratta, den här gången så våldsamt att han utlöste en lavin av höbalar. Men inte ens det kunde få tyst på honom.

– Om du visste hur fånig du ser ut Egil... ss... sssom en riktig b..bb.. bondtölp.

De orden gjorde Egil ursinnig. Han hade kunnat slå ihjäl Henke. Och han skrek utan att staka sig det minsta:

– HON SÄGER ATT JAG SKA VARA SNÄLL MOT DIG!

– Säger hon?

Henke kröp fram ur höet. Tussar av hö hade fastnat i håret och jackan så att han liknade en fågelskrämma. Han verkade uppriktigt förvånad.

– Det var ju riktigt bra sagt av din mamma. Riktigt bra faktiskt. Säger dom andra det också?

Egil önskade att han bitit tungan av sig. Klockan var inte mer än nio på förmiddagen och redan hade han dabbat sig. Men det var ju bara för att han blev så arg. Och för att Henke var så himla retsam.

– Vet inte, muttrade han... kanske inte fru Sjögren...

– Och vad säger fru Sjögren?

Egil ryckte på axlarna.

– Men hon tycker i varje fall inte som din mamma?

Egil skakade på huvudet.

Henke sträckte ut sig i höet, han valde ut ett höstrå och lät det vicka fram och tillbaka mellan tänderna medan han tänkte. Han verkade mycket nöjd med vad han hade fått veta av Egil. Plötsligt sa han:

– Varför flyger det fåglar härinne? Bor dom däruppe?

– Det är svalor, sa Egil, glad över att Henke bytte ämne. Dom bor alldeles under taknocken. Dom där runda sakerna som sitter där takbjälkarna möts, det är svalbon.

– Så dumma dom är. Fattar dom inte att det kommer att bli fullt med hö här sen. Precis där dom byggt sina bon.

– Nähä, sa Egil. För höet sjunker undan, så det blir plats över att flyga in med mat.

Just då hördes en traktor närma sig på gårdsplanen. Egil flög upp som stucken av en geting.

– Oj! Farbror Gustavsson är redan tillbaka! Och vi som inte har förberett hur vi ska trava höbalarna!

– Ta det lugnt, sa Henke och vägrade lämna sitt ryggläge. Gubben får väl trava sitt eget hö om han vill ha det på något speciellt sätt.

– Men jag får ju betalt för det här, jämrade sig Egil. Han började släpa på balarna som låg i vägen framför höluckan. Farbror Gustavsson betalar mig två kronor i timmen för att jag jobbar åt honom.

– Två kronor i timmen? Henke gav till en liten vissling. Det var inga dåliga grejer. Sedan skrattade han och reste sig ur höet.

Henke var mycket starkare än Egil när det gällde att slänga balar kors och tvärs över slindergolvet, men han var inte lika bra på att ordna dem. Lika fort som de kom in genom luckan kastade han dem vidare, tills det blev en stor hög av allihop. Egil försökte lägga i rader och staplar i stället men Henke protesterade.

– Så där kan vi inte hålla på. Då blir vi ju aldrig färdiga.

Egil försökte förklara för honom att man måste lägga balarna som i en trappa. Annars skulle dom aldrig komma upp till taket. Men Henke slog ifrån sig.

– För två kronor i timmen kan man inte begära mer än en hög. Att bygga en sån där trappa du snackar om kostar minst en hundring. Sedan fortsatte han att slänga balar huller om buller.

När flaket var tomt åkte farbror Gustavsson tillbaka ut till åkern och Henke sträckte ut sig med ett höstrå i munnen.

– Nu har jag gjort mitt. Väck mig när nästa lass kommer.

Egil tittade på högen som Henke lämnat efter sig och den var en sorglig syn. Det skulle aldrig gå att bygga vidare på den. Egil skulle bli tvungen att göra om alltihop från början. Just snygg hjälp man får, tänkte han när han slet i de understa balarna. Och till på köpet har han mage att håna farbror Gustavsson, som är så generös.

Henke tycktes verkligen ha somnat, för det snusade och snarkade från höet där han låg. Skönt att han sover, tänkte Egil, då är han i alla fall inte i vägen. Samtidigt som han släpade på balarna tänkte han ut hur de skulle läggas. Först en rad närmast väggen. Sedan en på tvären där taket sluttar och så en ny rad innanför den gamla. Han glädde sig åt hur fint det skulle bli och hur bra han tänkt ut alltsammans, när det knackade på luckan till slindren.

– Egil! Är du där?

Sabina stod utanför på stegen. Hon hade på sig sitt röda hårband, en vit bomullsklänning med spets och i en kedja runt halsen glittrade halvmånen. Egil satte ner balen han bar på.

– Hej Sabina, sa han.

– Oj, vad svettig du är. Ska vi leka?

– Nej, jag har inte tid. Jag måste bli klar med balarna först, innan farbror Gustavsson kommer tillbaka.

– Joho! retades Sabina. Du har visst tid! För jag har pratat med farbror Gustavsson och han sa att du visst har tid att leka med mig. Hämta honom bara på slindren, sa han. För där är han säkert.

– Vi kan väl leka i kväll istället, sa Egil. När jag är ledig. Vi kan spela tv-spel. Jag har ett som handlar om en oljeplattform som sjunker i havet. Alla som arbetar där brinner upp eller drunknar om man inte...

– Egil tjänar två kronor i timmen, sa en röst som kom nerifrån höet. Och med en så skyhög lön begriper du väl att han inte har tid att leka. Dumma flicka!

Sabina stirrade häpet på den talande högen av hö.



– Vem är det där?

– Det är Henke. Han bor hos farbror Gustavsson.

– Och varför arbetar inte du? frågade hon ner i höet.

Henke reste sig så mycket att huvudet blev synligt. Han var verkligen lik en fågelskrämma. Han drog ihop ögonbrynen som om han fått en svår fråga.

– Vet inte. Det ligger väl inte för mig. Jag antar att det är därför jag aldrig tjänar några pengar.

– Min pappa säger också att han aldrig tjänar några pengar. Ändå jobbar han nästan jämt. Han kan aldrig leka! Fast det är inte sant det där med att han inte tjänar några pengar. För i kassalådan på hans kafé finns massor med pengar. Tjocka buntar med hundralappar.

Egil blev alldeles kall inombords när han hörde vad Sabina pratade om. Ofrivilligt gled hans blick bort mot Henke.

– Säger du det? Henke verkade uppriktigt intresserad. Och hur tjocka är dom där buntarna, om man får fråga? På ett ungefär?

– Så här, sa Sabina och visade med tummen och pekfingret. Och så finns det 500-lappar också, men dom buntarna är bara så här stora. Hon visade en lite mindre bunt med fingrarna. Och ibland... nu talade hon med så låg röst att Egil knappt kunde höra ... under de andra sedlarna... finns det 1000-lappar...

Egil hade smugit sig så nära att han stod nästan bakom ryggen på Henke och han försökte göra tecken åt Sabina att vara tyst. Men Sabina blev bara arg.

– Sluta grimasera så där Egil! Ser du inte att jag håller på och pratar med Henke!

Henke log.

– Du kanske vill visa mig din pappas kafé, sa han. Du förstår, jag har alltid varit väldigt förtjust i kaffe.

– Kan jag väl, sa Sabina. Egentligen hade jag tänkt vara med Egil idag, fast han har ju ändå inte tid. Förresten ligger det inte alls långt härifrån.

Hon kröp ut genom höluckan och försvann nerför stegen till gårdsplanen.  
Henke borstade av sig höet som fastnat i håret och i kläderna och följde efter.  
– Vänta! skrek Egil. Vänta på mig! Jag följer med!

# 4

På Omars uteservering var det precis så ödsligt som det brukade vara mellan tio och elva på förmiddagen. Senare på dagen hände det att serveringen fylldes med gäster som stannat för att äta en hamburgare, en köttbullesmörgås eller prova Omars speciella älgkebab som fått fyra stjärnor i lokalpressen. Men så här dags var det bara Ruben som satt på sin vanliga plats och tittade på trafiken. Förr brukade folk skratta åt Ruben för att han satt i sin stuga i skogen och aldrig träffade folk. Numera skojade man om honom för att han satt på Omars uteservering och hejade på alla som gick förbi.

– Folk blir aldrig nöjda, brukade han säga till Egil och Sabina. Lär er det barn. Å andra sidan, vad skulle man skratta åt i den här hålan om man inte hade mig?

Men Omar var i alla fall nöjd med Ruben. Det var inte många i byn som brukade besöka hans kafé. Just när han öppnade för åtta månader sen hade de förstås kommit en efter en och gratulerat honom till den nya rörelsen, beställt varsin kopp kaffe med wienerbröd och suttit en stund och beundrat utsikten över E4:an. Sedan hade de gått hem. Och det blev liksom aldrig av att man kom tillbaka. Visst var det trevligt med ett kafé men kaffe kunde man när allt kom omkring lika gärna dricka hemma och utsikten var ju densamma. För närvarande

var Ruben den enda stamgästen. Prick klockan nio varje morgon slog han sig ner på uteserveringen, vecklade upp ett nummer av Smålandsposten och beställde en kopp kaffe för tio kronor.

– Du är min enda säkra inkomstkälla, sa Omar. Utan dig skulle jag få slå igen.

När Omar sa sådär var det inte enbart kaffekoppen för tio kronor han tänkte på utan också att Ruben drog till sig en del strökunder. Sådana som kanske inte hade tänkt sig att dricka kaffe, men när de fick se Ruben sitta på uteserveringen kunde de inte låta bli att stanna och byta några ord. Kanske hade Ruben hört någon nyhet man gått miste om. Eller kanske sa han något lustigt som man kunde berätta för de andra när man kom hem. Annars hände det ju inte så mycket.

Omar försvann ut i köket och tog fram en plåt rykande varma wienerbröd ur ugnen. Nu under sommaren gick det åt mycket wienerbröd när turistbussarna stannade. De senaste veckorna hade han faktiskt tjänat riktigt hyfsat. För första gången sedan kaféet öppnade var kassan full med pengar. Som tur var hade Bengt på verkstan varit minst sagt tolerant med hyran. Inte ett öre hade Omar behövt betala för lokalen än så länge.

– Det tar vi efter turistsäsongen, brukade Bengt säga. Då har kulorna rullat in.

Ruben sörplade på sitt kaffe och spanade över E4:an. Idag såg det inte ut att hända så mycket. Brevbäraren åkte förbi strax före halv elva men det gjorde han alltid. Och tio-och-trettiofem-bussen var åtta minuter försenad men det spelade mindre roll nu när skolorna hade slutat, för det var ändå ingen som åkte med den. Men där borta kom visst tre figurer gående i vägkanten. Ruben kisade över tidningen. En av dem såg ut att vara Sabina och den andre måste vara Egil. Men den tredje? Han med den ljusa kalufsen? Honom hade Ruben aldrig sett förut.

Sabina klev hemvant uppför trappstegen till uteserveringen och slog sig ner vid Rubens bord. Ögonblicket efter kom Egil. Men killen de hade med sig blev stående ett tag på trappan innan han bestämde sig för ett ensamt bord i hörnet.

– Sätt dig här, sa Sabina. Du måste hälsa på Ruben. Det måste alla som kommer hit.

Henke reste sig motvilligt och gick fram till Ruben, han blåste undan lite av håret och sträckte fram handen.

– Henke.

– Ruben, sa Ruben och tryckte hans hand. Jag är byfåne på den här orten. Angenämt att göra er bekantskap. Jag satt just här och funderade på om det inte skulle hända något intressant den här dan, och så kommer ni, alldeles som på beställning.

Henke log ett snett leende och slog sig ner vid bordet. Egil sprang ut i köket för att se om det fanns något gott i Omars kylskåp som de kunde bjuda på och kom tillbaka med tre glas, sugrör och hallonläsk.

– Har ni och Sabina varit bekanta länge? förhörde sig Ruben.

– Inte så länge, sa Sabina. Jag hittade honom alldeles nyss, i höet hos Gustavsson.

– Seså, förmanade Ruben. Låt nu den unge mannen svara för sig själv.

– Jag har inget att tillägga, svarade Henke. Sabina hittade mig i höet precis som hon sa. Sen tog hon med mig hit.

– Och hur hamnade du i Gustavssons hö? Av alla ställen?

Henke ryckte på axlarna som om han själv tyckte att det var ett mysterium. Han började leka med ett sugrör, som han vek ihop till en liten boll och knäppte iväg över bordet i ett försök att träffa hallonläsken.

– Alltså... det är en lång historia. Dom kanske har pratat om mig på Sjögrens.

– Det har dom säkert, sa Ruben. Det finns inte en människa som fru Sjögren försummar att prata om. Men själv går jag nästan aldrig dit för jag har självhus-håll. Det enda jag då och då behöver är ett spirituellt samtal och det ingår inte i fru Sjögrens repertoar.

Omar kom förbi med en kanna kaffe och fyllde på i Rubens kopp.

– Pappa, sa Sabina, det här är Henke. Han är kompis med Egil.

– Angenämt, sa Omar. Vill du ha kaffe?

Henke kände med händerna över byxfickorna och hans ansikte fick ett uttryck av häpen förtvivlan.

– Tyvärr har jag nog inga pengar.

– Huset bjuder, sa Omar och tog fram en kopp åt Henke. Sedan tog han fram en kopp åt sig själv och slog sig ner för att röka en cigarett.

– Jaså, du har planer på att slå dig ner här i trakten?

– Aldrig i livet, skrattade Henke. Här tänker jag inte stanna en minut längre än nödvändigt. Tristare bondhåla har jag inte sett på vykort ens en gång. Här finns ju ingenting. Bara en stor väg.

– Nu överdriver du väl en smula, sa Ruben. Vi har i alla fall ett kafé. Och en alldeles utmärkt verkstad där man kan reparera allt möjligt... Och så har vi en lokal uppfinnare... han brukar vara här förresten.

– En bra pojke, nickade Omar. Mycket begåvad. Och så sjunger han inte lika högt som sin morfar. Omar gjorde en uppgiven gest och sa liksom i förtroende: Man vill ju inte klaga på grannarna. Bengt är nog bra på många sätt och tolerantere hyresvärd får man leta efter, men skränmusik och rock and roll har aldrig legat för mig. Oväsen, det är vad det är. Nej, nu är det dags att jobba igen. Vill ni ha något mer från köket?

– Säljer ni snus här? undrade Henke.

– Nej, då får du gå till affären. Den ligger några hundra meter åt det hållet. Omar pekade i ena riktningen av E4:an.

Henke tackade för kaffet och tog farväl av Ruben. Sedan hoppade han över räcket till uteserveringen och började gå mot affären.

– Vänta på mig! ropade Egil. Jag följer med!

Det fanns många saker här i världen som gjorde fru Sjögren upprörd. Yxmördare till exempel... och sexualförbrytare, skattesmitare, fotbollshuliganer, flygplanskapare och mycket annat som man kunde läsa om på löpsedlarna som hon

varje morgon satte upp utanför affären. Men det som gjorde fru Sjögren allra mest upprörd, det var snattare. En gång hade det försvunnit några paket tuggummi från affären och fru Sjögren var övertygad om att det var en pojke som hette Rickard som hade tagit dem. Bara för att Rickard hade en skinnjacka med många fickor på. Och det sa hon till alla kunder som kom in i affären. Fast hon inte hade några bevis alls.

Egil blev alltmer tankfull ju mer de närmade sig affären. Och när de var nästan framme sa han:

– Henke? Jag tänkte på en sak. Hur ska du kunna handla något snus om du inte har några pengar?

Henke kände sig över byxfickorna och såg sådär häpet förtvivlad ut igen.

– Det har du rätt i. Det tänkte jag inte på.

Egil tvekade. I handen höll han en hel tjugolapp som han fått i lön av farbror Gustavsson och som han hade tänkt ha till glass. Men så bestämde han sig.

– Du kan få låna tjugo kronor av mig.

Henke sken upp.

– Menar du det? Du är en bra kompis du Egil. Han snappade åt sig tjugolappen och gav Egil en liten kram, sådär som kompisar gör. Du får tillbaka den. Garanterat.

När de kom fram till affären gick de raka vägen förbi alla stora pojkar som samlats runt cykelstället. Ingen vågade bråka med Egil, ingen vågade ens säga något så länge han gick bredvid Henke. De nöjde sig med att titta lite storögt, kanske lite avundsjukt, medan de gasade på sina mopedhandtag.

– Bondtölpar, viskade Henke.

Inne i affären var det fullt med folk. Kö framför kassan och kö runt ost- och charkdisken. Ändå blev det besynnerligt tyst när de klev in genom dörren. Alla

liksom stannade upp i sina rörelser för att omärkligt snegla mot dörren. Henke tittade sig omkring.

– Fler bondtölpar, suckade han.

Egil bet sig i läppen. Han kände att han hade ansvar för Henke. Han ville inte att någon skulle skicka Henke till Norrland, så därför kollade han noga att Henke inte stoppade på sig något, av misstag. Ett tuggummi, en påse jordnötter, en videofilm eller vad som helst – utan att tänka på det. Det kunde väl ha gått an om Henke bara gått rakt igenom affären för att köpa snus, men han skulle nödvändigtvis stanna överallt. Nödvändigtvis skulle han kontrollera datumstämpeln på blandfärs, läsa på konservburkarna, lukta på plockgodiset för att se om det var färskt, bläddra i serietidningarna... Egil hade fullt sjå att få iväg honom till kassan. Äntligen blev det deras tur. Fru Sjögren såg upp från kassaapparaten och när hon fick syn på Henke smalnade hennes ögon till springor.

– En dosa grovsnus, sa Henke och lämnade fram Egils tjugolapp.

Fru Sjögren sträckte sig efter snuset som hon förvarade i ett särskilt kylskåp bakom kassan. Men innan hon gav det till Henke synade hon honom från topp till tå. Ja, hon till och med reste sig upp och lutade sig över disken för att fingranska hans byxor. Som om hon trodde att Henke proppat fickorna fulla med saker från hennes affär.

– Han har inte tagit något, sa Egil. Jag vet det för jag har kollat honom hela tiden.

Ett fniss hördes i kön bakom dem och Fru Sjögren satte sig ner som om hon skämdes lite.

– Vad pratar du för dumheter, sa hon. Det var inte alls det jag tittade efter!

Då övergick fnisset i gapskratt och där stod Rickard i sin stora skinnjacka. Henke började också skratta och flera andra kunder började dra på smilbanden. Snart hade stämningen i kön blivit riktigt munter.



Men fru Sjögren hade blivit röd i ansiktet. Hon låste kassaapparaten med en liten nyckel och gick med bestämda steg bort till ett litet rum innanför butiken. Efter en stund kom hennes man ut och satte sig i kassan istället.

När de kom ut från affären tog Egils hjärta ett nytt skutt upp i halsgropen. Framför dem spärrades vägen av pojkar – stora pojkar. De var minst tio stycken och så vitt Egil kunde bedöma var det omöjligt att ta sig förbi. Ett efter ett tystnade knattret från deras mopeder och alla stirrade tigande mot Egil och Henke. Snart kunde Egil inte uppfatta något annat ljud än dunket från sitt eget hjärta. Han var på vippen att börja gråta när Henke utan att blinka gick rakt mot en av de största pojkarna, som till Egils stora förvåning vek åt sidan och lät dem gå förbi. Några steg bort stannade Henke och la in en rejäl pris snus. Sedan sa han igen, de där orden... så högt att pojkarna hörde...

– Du är en bra kompis, Egil.

# 5

Henke skulle lära sig att slå med lie. Farbror Gustavsson hade slipat lien på en slipsten tills den var alldeles vass och visat honom hur han skulle hålla i de båda handtagen, och med en svepande rörelse dra den genom gräset. Han förmanade honom att akta sig för stenar och gammal taggtråd som kunde gömma sig i gräset och om eggen blev slö skulle han skärpa den med ett bryne.

Henke stod med lien nere vid E4:an. Från E4:an upp till gården gick en smal väg med dikesrenar på bägge sidor, överväxta med högt frodigt gräs. Först skulle han slå bägge dikesrenarna. Sedan, när gräset hade torkat skulle han räfsa ihop det, lägga det på en kärra, köra det till lagårn och bära upp det på slindren. Henke suckade. Vägen var minst 200 meter lång och solen gassade över honom. Egil satt på gårdsgården och höll honom sällskap. I skuggan låg Harry och flämtade med tungan utanför munnen. Henke slog lite grann på försök. Jodå, lien var vass och gräset vek sig under den. Men han fick ingen riktig snits på det. Lien kändes klumpig och ovan i händerna på honom. Och när man höll den såhär framför sig fick man lätt ont i ryggen. Han ställde lien mot gårdsgårdsstolpen.

– Man måste ta en paus då och då, förklarade han. Annars kan man få diskbräck och det är skitfarligt.

De la sig bredvid varandra i gräset och tittade på molnen. Härliga vita sommarmoln som seglade som skepp över ett oändligt blått hav. Henke stoppade ett grässtrå i munnen.

– Jag har aldrig begripit varför man ska slå gräs. Det är mycket mjukare och skönare att ligga i det som det är. Vem vill sträcka ut sig på en stubbåker? Inte jag i alla fall. Han begrundade visdomen i sina ord innan han fortsatte: Att slå med lie är egentligen rena medeltiden. Jag menar, numera finns det ju maskiner som gör allt. Om man nu av någon anledning vill slå gräset. Fast egentligen är det onödigt. Korna kan väl äta gräset där det står om dom tycker det är så himla gott.

Egil lyssnade till Henkes ord medan molnen seglade över honom. Syrsorna spelade i vägkanten och en hundloka bugade sig i vinddraget från en långtradarer. Det var härligt med sommar. Han hade kunnat ligga där och höra på Henke hur länge som helst, om inte ett signalhorn tutat honom i örat.

En stor svart bil utan tak hade stannat i vägkanten. Egil trodde att det var en Chevrolet men han var inte säker. Det var i alla fall en sådan där gammal sort som de bilarna Bengt brukade mecka med bakom verkstan. Dunkande musik hördes från högtalarna och i framsätet satt en flintskallig man med spegelglasögon och tuggade på ett tuggummi. Mannens ansikte sprack upp i ett flin.

– Ser jag i syne, eller är det självaste Henke som ligger där i spenaten?

Bredvid mannen satt en man till och det konstiga var att han såg precis likadant ut. Egil tyckte att de liknade Björnligan i Kalle Anka. Mellan björnbröderna satt en flicka, som visserligen hade hår på huvudet men det spretade åt alla håll som taggarna på en igelkott. I baksätet satt en ung kille som verkade helt vanlig och höll armarna om en ljushårig flicka som var riktigt snygg.

– Nog för att jag hört talas om att du blivit bondtölp, fortsatte flintisen, men att man skulle få se dig ligga och skräpa i ett dike vid E4:an hade jag inte väntat mig. Vad är det förresten för en knatte du har med dig? Jobbar du extra som barnvakt också?

Henke reste sig och gick fram till bilen. Han lät märkvärdigt kylig på rösten.

– Vad vill ni?

– Inget. Ingenting alls, urskuldade sig flintisen. Vi körde förbi bara. Vi har ett ställe i närheten förstår du. Ett kanonfint ställe. Ska du följa med?

– Jag får inte, sa Henke. Polisen har ögonen på mig och försvinner jag syrdom in mig direkt.

– Äh! Inte är det nån som märker ifall du är borta några timmar. Och tar ett par öl med några kompisar. Vi tjallar inte. Det vet du.

– Jag har nog ingen lust.

Flintisen tog av sig glasögonen och drog ihop pannan.

– Vadå ingen lust? Du brukar väl inte säga nej till ett par öl! Är det kanske roligare att ligga i ett dike och lukta på koblajor?

Henke teg och tuggade en stund på grässtrået. För första gången tyckte Egil att han verkade nervös.

– Jag har funderat en del på det där och... kanske.

– Vadå, kanske!?

– Ja... kanske är det roligare att ligga i ett dike och lukta på koblajor... än att dricka öl tillsammans med er.

Flintisen stirrade.

– Du är ju för fan inte klok! Du har blivit hjärntvättad, det är tydligt. Är det tacken för allt vi har gjort för dig? Alla gånger vi har ställt upp för dig? Vad hade du varit utan oss Henke? Kan du svara på det? Ingenting! Kom ihåg det! Ingenting!

Han vände sig till den andre flintisen.

– Vi sticker Igor. Jag har alltid haft svårt för att stå ut med lukten av barnungar och koblajor.

Chevroleten mullrade igång och han som hette Igor gasade så det vrålade.

– Men var inte orolig! skrek flintisen genom vrålet. Vi kommer tillbaka! Vi ska nog hjälpa dig upp ur dyn ska du se!

– Varför sticker ni inte härifrån! skrek Henke tillbaka. Som du lovade!

Flintskallen svarade inte utan tittade en sista gång mot Henke innan bilen försvann i ett moln av damm.

– Är dom tvillingar? undrade Egil när Chevroleten försvunnit.

– Vilka då?

– Flintisarna i bilen förstås.

– Jaså dom, skrattade Henke, som om han redan hade glömt dem. Jag kände dom förut, innan dom rakade av sig håret. Och då var dom inte alls särskilt lika. På den tiden hette dom Anders och Roland.

– Heter dom inte Anders och Roland nu då?

– Nej. Nu heter dom Fjodor och Igor. Fjodor var han som snackade så mycket och Igor var han som körde bilen.

– Var det dom du bodde hos när du var i stan?

Henke nickade.

– Jag var ihop med Kattis på den tiden. Det var hon som satt i mitten. Fast nu är hon ihop med Fjodor. Kattis och jag ockuperade ett hus som ingen använde och som kommunen ville riva. Det var ganska kul.

– Var du ihop med henne med tagghåret? Egil blev alldeles häpen. Hon i baksätet var ju mycket snyggare!

– Det var Mari. Hon är bara 14 år och är ihop med Fido.

– Han som hette Fido tyckte jag såg snäll ut.

Henke tuggade eftertänksamt på grässtrået, sedan sa han:

– Jo. Nog är han snäll alltid. Men dum. Han gör precis som man säger till honom. Om Igor till exempel säger: ”Fido! Gå in i affären där borta och sno fyra CD-skivor”. Då gör Fido det.

# 6

Omars kafé hade fått en ny stamgäst. Varje eftermiddag klockan tre satt Henke på uteserveringen vid sitt eget stambord intill Rubens. Ibland när det var mycket att göra hos Gustavsson kom han redan klockan två eller ännu tidigare. Jordbruksarbete var ingenting för honom. Kafélivet verkade bättre. Där flöt pengarna in lite mer direkt och där fanns folk man kunde snacka med. Gustavsson brukade prata med djuren – och gick man för länge bland grisar och kor blev man väl sån, tänkte Henke. En morgon hade han kommit på farbror Gustavsson med att prata med traktorn.

– Tjurar du nu igen din gamla mähr! hade han skrikit när den inte ville starta. Har du glömt att vi skulle kupa potatisen idag!

Då hade Henke gått direkt till kaféet fast klockan inte var mer än halv nio.

Omar höll på att duka av frukosten efter några långtradarchaufförer som ätit äggröra med bacon och från Bengts verkstad hördes dom vanliga ljuden genom väggen:

”LOOONG LIVE ROCK! I NEEDED IT EVERY NIGHT....”

På uteserveringen var det tomt. Förutom vid Henkes stambord där det satt en pojke med svart, lockigt hår och arbetade på en teckning. Henke slog sig ner vid bordet intill.

– Det där är Rubens plats, sa pojken. Men det gör inget om du sitter där för han kommer nog inte på en stund.

– Jag vet det, svarade Henke. Men jag satte mig på Rubens plats eftersom du sitter på min.

Pojkens lyste upp och avbröt för ett ögonblick sitt arbete.

– Då måste det vara du som är Henke. Jag har hört talas om dig.

– Och jag har hört talas om dig, sa Henke. Det måste vara du som är Jesper. Om hälften av vad jag hört om dig är sant är du en av vår tids största uppfinnare.

– Där gissade du rätt, sa pojken utan att verka särskilt förvånad. Fast morfar är ännu bättre än jag. Han kan renovera en Pontiac V-8, i toppskick med originalventil, snäckväxel och centrifugalkompression. Fast min favorit är förstås Chevrolet Camaro. Har du moped?

– Nej, sa Henke. Jag går. Det är bekvämare.

Omar kom förbi med en kopp kaffe som han ställde framför Henke. Han hade tröttnat på att fråga om Henke ville ha kaffe, för det ville han alltid. Det var bara det att han aldrig hade några pengar. Varje gång han kände på fickorna såg han lika förbluffad ut över att upptäcka att de var tomma. Lika bra att bjuda direkt, tänkte Omar. Man får vara aktsam om de stamkunder man har.

Nu var det inte så att Omar förlorade pengar på Henke. Tvärtom. Många som hört talas om Henke när de handlade på Sjögrens blev nyfikna när de såg honom sitta på kaféet i livligt samspråk med Ruben. De tänkte: ”Vad kan en sån där tjuv eller knarkare ha för gemensamt med en tok som Ruben?”. Och för att ta reda på det var de tvungna att köpa en kopp kaffe och slå sig ner på uteserveringen. Men det var bäst att inte stanna för länge, för rätt som det var kunde Ruben lägga märke till en och börja fråga om ditten och datten – allt medan den där spolingen satt där och lyssnade – och det var ju lite pinsamt.

– Vad är det du tecknar? undrade Henke.

– Jag tecknar inte, svarade Jesper, jag konstruerar. Han visade något som mest liknade ett kopplingsschema. En gång konstruerade jag ett tjuvlarm av en klädnypa, två häftstift och en ringklocka. Nu har jag utvecklat idén så den fungerar även som översvämningsskydd. Titta här.

Han pekade på ritningen med en blyertspenna.

– Så här funkar det. Man sätter fast häftstiften i gapet på en klädnypa och kopplar ihop dom med ringklockan och ett batteri. Sen klämmer man fast en magnesyln mellan häftstiften och lägger klädnypan på golvet i källaren. Om det blir översvämning löser magnesyln upp sig, kontaktarna slår ihop och ringklockan börjar ringa. Bra va?

Henke satt länge och beundrade ritningen.

– Det är ju genialt! Har du tagit patent på det här?

– Nej inte än.

– Det måste du göra. Annars kanske det är nån i Japan eller Australien som snor din idé, och säljer den över hela världen.

– Jag måste göra en prototyp först, sa Jesper. Och ett experiment för att se om den fungerar. Morfar har en källare under huset.

Henke skrattade till, inget elakt skratt utan ett ljust och lätt kompis-skratt.

– Har du gjort fler uppfinningar?

– Tjugotre stycken, det här är min tjugofjärde. Jag har ritningar på allihop i en pärm. Vill du se?

Det ville Henke gärna. Han drack upp kaffet och följde med Jesper genom kaféet, sen gick dom genom en liten bakdörr och plötsligt var dom i verkstan.

”LOOONG LIVE ROCK! I NEED IT.....”

– Det där är min morfar.

En karl med rufsigt hår, oljigt ansikte och en lika oljig skärmmössa tittade fram bakom en grön Opel. Han avbröt sången och gav Henke en kort nick innan han dök tillbaka under motorhuven.



– Och det här är min uppfinnarverkstad.

De stod framför ett skräpigt hörn av verkstan där det fanns en liten arbetsbänk. Bänken var nästan helt begravd under sladdar, kablar, bitar av en moped, en bit hönsnät, en trasig TV och en mängd olika verktyg. Från uppfinnarhörnan kunde Henke överblicka resten av verkstan och såg att hela verkstan såg ut som Jespers uppfinnarhörna, fast större.

– Här är mina ritningar, sa Jesper och drog fram en svart pärm under arbetsbänken.

Henke slog sig ner på ett gammalt bilsäte och bläddrade i pärmen medan Jesper förklarade.

– Klockradion och den elektriska bilräknaren är jag ganska nöjd med. Och den optiska telegrafan är en av mina bästa. Men alla uppfinningar är inte lika bra. Lögndetektorn till exempel provade jag på Egil men den fungerade inte alls.

Henke gick sakta hemåt längs E4-fyran. Han gick sakta för han tänkte att det vore bäst om farbror Gustavsson hann mjölka färdigt innan han kom hem. Vid cykelstället utanför Sjögrens stod ett gäng killar med mopeder och bredvid dem två tjejer som såg hyfsat snygga ut. Henke kände att de tittade. Inte direkt, bara när de trodde att han inte märkte något. Om ingen vetat vem han var kunde han lätt ha gått fram och börjat snacka – om vad som helst. Henke var bra på att snacka och tjejer brukade gilla honom. Men nu visste Henke att de andra visste att han åkt fast för polisen. Antagligen visste de också att han gjort inbrott hos en överläkare, knyckt en bil och kört i 140 knyck på Ölandsbron. Killarna som stod utanför affären hade aldrig knyckt någon bil och aldrig kört i 140 på Ölandsbron. Det var det som var skillnaden. Henke visste inte om de beundrade eller föraktade honom för det, men det gjorde detsamma. Att bara gå fram och börja snacka var i alla fall uteslutet.

# 7

Socialassistenten Christer strök sig över skägget och såg bekymrad ut där han satt i kökssoffan hemma hos farbror Gustavsson. Han hade trott på Henke, sa han. Förresten trodde han fortfarande på honom trots alla klagomål han fått från Gustavsson den senaste tiden. Därför var det viktigt att de ordnade upp det här som hänt mellan Gustavsson och Henke. Men Henke måste anstränga sig lite själv också.

Henke satt tyst och lyssnade medan Christer pratade. Varken han eller farbror Gustavsson verkade ha något att tillägga. Farbror Gustavsson hade dukat fram kaffe och småkakor som han tagit upp ur frysen och lagt en ren duk på köksbordet. Christer tog en kaka och fortsatte.

Meningen med att Henke skulle få bo hos Gustavsson istället för att komma till ungdomsvårdsskola var ju att han skulle delta i gårdens arbete. Och göra det som Gustavsson sa till honom. Men om nu Henke bara ville ligga i gräset och lata sig hela dagarna eller sitta på Omars kafé och tigga gratis fika, så var det ingen mening med att Gustavsson och Christer ansträngde sig för att hjälpa honom.

Henke nickade för att visa att han förstått. Det var alldeles sant det som Christer sa men det var just det som var problemet med Christer. Han pratade bara om det som var sant hela tiden.

Christer tog av sig glasögonen och vände sig till farbror Gustavsson.

– Henke måste lära sig att ta ansvar. Han måste få känna att han behövs.

Henke höll med om det också. Han önskade bara att det fanns någon annan som behövde honom än ett gäng kor. Det fanns ingenting som Henke tyckte var så trist som att umgås med kor, grisar och höns.

– Han säger att han inte är intresserad av jordbruksarbete, sa farbror Gustavsson. Och han är för gammal för att man ska kunna tvinga honom. Jag kan det inte i alla fall.

– Vad säger du själv Henke? undrade Christer. Vad skulle du själv vilja göra?

– Någonting annat, mumlade Henke.

– Det finns inte så mycket annat att välja på, sa farbror Gustavsson. I den här byn finns inget mer än en affär, några bondgårdar och en bilverkstad.

– En bilverkstad? En gnutta av hopp verkade tändas i Christers håriga ansikte. Skulle du vilja jobba på en bilverkstad Henke?

Henke ryckte på axlarna.

– Kanske det.

– Hör med Bengt, föreslog farbror Gustavsson. Han kanske behöver nån som hjälper honom några timmar om dan. Han pratade en gång om att anställa någon men tyckte visst att det blev för dyrt.

– Vill du att jag pratar med Bengt på verkstan? undrade Christer. Hans röst hade en entusiastisk och samtidigt lite vädjande ton. Vill du det Henke?

– Okej, sa Henke.

Det var med blandade känslor Bengt kom till jobbet den här morgonen. Visserligen kunde det vara bra att få en medhjälpare i verkstan. Nu på sommaren var det ofta mycket att göra och inte skulle det kosta honom något heller. Men

ändå var han tveksam. Han hade träffat Henke några gånger och han var säkert inte dum – enligt Ruben skulle han till och med vara ovanligt klok – men Bengt hade fått intrycket av att han var en sådan där som helst satt på en kaféstol om dagarna och ogärna ville få olja på händerna. Kunde han verkligen bli till någon hjälp?

”Henke behöver någon som tror på honom”, hade den där socialassistenten sagt och Bengt skämdes lite över att han inte trodde mer på Henke.

– Vem vet? Han kanske är riktigt duktig, sa han högt för sig själv medan han drog på sig overallen och tryckte ner kepsen över håret. Om man bara ger honom en chans.

Omar kom ut på verkstaden.

– Bengt? Är du ensam?

– Javisst. Jag stod bara här och pratade lite för mig själv.

Omar strosade runt ett tag bland bildelarna, och stannade som av en händelse framför Bengt.

– Jo. Det var en sak jag ville prata om...

– Sjung ut gamle vän. Är det något jag kan hjälpa dig med?

Omar harklade sig.

– Ja, jag hoppas att du inte tar illa upp... vi har ju varit grannar nu i åtta månader... och jag måste säga att vårt samarbete varit excellent... närmast perfekt... och när det gäller hyran har jag naturligtvis inget att...

– Omar! Vill du vara snäll och prata ur skägget. Det är klart att jag inte tar illa upp. Hur kan du tro nåt sånt? Vad är det som bekymrar dig?

– Ingenting, ingenting alls... utom möjligen en liten detalj. Närmast en bagatell. Det är det här med sången...

– Hm... sången.

Omar slog ut med armarna för att undvika varje möjlighet till missförstånd.

– Jag vill naturligtvis inte att du ska sluta sjunga Bengt. Tvärtom. En sång under arbetet gör livet så mycket lättare. Och din röst är verkligen magnifik! Du

borde ha gått in vid operan... Men, kunde du tänka dig att ändra lite i din repertoar?

– Min repertoar?

– Ja... du förstår, en del av mina kunder som kommer till kaféet kanske skulle föredra något annat än just rock and roll... när de slår sig ner för att njuta av en kopp kaffe och...

– Och?!

– Och därför undrar jag om du kan tänka dig att sjunga något annat... ja, varför inte... något av Julio Iglesias?

– JULIO IGLESIAS!

Omar förstod genast att han gått för långt. Ändå hann han inte ducka när en oljig trasselsudd flög genom luften och träffade honom över flinten. Han vände sig om och sprang, och hann precis rädsla sig in på kaféet innan ytterligare en trasselsudd och femmans skiftnyckel dunkade i dörren bakom honom.

– JULIO IGLESIAS! Skulle JAG sjunga Julio Iglesias?! För dina kafégäster?! WIENERBRÖDSMUSIK!

Bengt kokade av ilska när han böjde sig över den gröna Opeln för att ta itu med dagens arbete. Och han märkte inte att någon hade kommit in genom porten.

Henke hostade till.

– Jo, jag skulle börja här idag.

– Kan du något om bilar?

Henke hade fått på sig en grön overall där det stod Bengans Bilservice på ryggen och en skärmmössa som täckte det mesta av det lingula håret, och han blev lite generad när Bengt frågade om han kunde något om bilar. Han hade ju faktiskt stulit en Mercedes. Det visste väl alla vid det här laget. Fast egentligen var den där bilstölden inte helt och hållet hans fel. För det första hade det varit

Kattis idé. Självt var han inte så förtjust i bilar, men Kattis älskade att åka fort. Och för det andra hade gubben som ägde Mercsan glömt nycklarna i och då får man väl nästan – resonerade Henke – skylla sig själv. Det hade varit så otroligt enkelt. Bara sätta sig i framsätet och köra iväg. Som i en James Bond-film. Han hade fått upp Mercsan i över 140 kilometer men Kattis var ändå inte nöjd. ”Fortare!” hade hon skrikit till honom. ”Kan du inte köra lite fortare?”

– Jo, jag kan lite om bilar.

– Bra, sa Bengt. Tycker du om Julio Iglesias?

Henke blev tveksam.

– Nja. Inte så värst.

– Utmärkt! nickade Bengt. Vi kanske kan bli riktigt bra kompisar, du och jag.

Du kan börja med att tvätta av motorn där borta.

Han gav Henke en trasselsudd och en flaska avfettningsmedel och visade honom en motor som stod uppställd på en lastpall. Det kanske inte var så dumt med lite sällskap i alla fall. Bengt kände sig redan bättre till mods och började sjunga på en melodi. En av de vackraste han kände till. En sådan melodi man blev lycklig av:

– SMOKE ON THE WAAAATER!! FIRE IN THE SKYYYYY...

När klockan närmade sig lunch hade Henke hunnit tvätta ungefär halva motorn. Nåja, särskilt snabb var han inte, tänkte Bengt, men han sa inget. De satte sig på kaféet och åt lunch. Omar hade komponerat en lunchmacka som hette ”Bengt Special” och som bestod av rågröd, köttbullar, rödbetsallad, stekt ägg, rå lök och en persiljekvist. Från början hade han gjort den i bara ett exemplar varje morgon men nu hade Bengt Special blivit så populär att den till och med fått egen skylt.

Under eftermiddagen tvättade Henke den andra halvan av motorn och framåt tvåtiden undrade han om det inte var dags att fika snart. Jodå, för all del. Det hände att Bengt tog en kopp kaffe framåt eftermiddagen. De lämnade verkstan

och gick till kaféet. Bengt drack en slät kopp, bytte några ord med en chaufför som dröjt sig kvar från lunchen, stoppade lite snus under läppen och reste sig upp.

– Nu tar vi ett tag igen, sa han till Henke. Men just då vinkade Ruben till honom från uteserveringen.

– Jag ska bara gå och hälsa på Ruben, sa Henke. Jag kommer strax.

Bengt muttrade något och gick tillbaka till verkstan för att ta itu med eftermiddagens arbete – att byta avgassystem på Opeln. När Henke hälsat på Ruben i en timme och en kvart hade Bengts tålamod tagit slut. Han klev in på kaféet, dängde kepsen i bordet och skrek att Henke var omedelbart avskedad såvida han inte gick med på följande villkor:

- Arbete från nio på morgonen till klockan fem på eftermiddagen.
- Lunch en timme mellan tolv och ett.
- Kafferast tjugo minuter, allra högst en halvtimme, en gång om dagen.

Henke reste sig och sa att det kunde väl Bengt ha sagt med en gång. Visst kunde han nöja sig med en kafferast på bara tjugo minuter – inga problem – om man bara frågade honom någorlunda artigt.

Bengt var tvungen att ge honom rätt. Att han skulle vara så snabb att brusa upp. Samma morgon hade han lovat sig själv att ge Henke en chans och redan hade han hotat honom med avsked. Det börjar bra det här, tänkte han. Men Henke följde i alla fall med tillbaka till verkstan, och det var ju det som var huvudsaken.

Det verkade som om Henke skärpte sig andra dagen. Redan kvart i nio var han på plats och när Bengt bad honom sortera smådelarna som låg i lådor under arbetsbänken satte han genast igång. Han tömde ut innehållet i alla lådorna på golvet och jobbade flitigt till halv elva. Då frågade han om Bengt hade något emot att han delade upp kafferasten i två tiominutersraster istället och när Bengt

sa att det var väl okej försvann han iväg till kaféet. Redan efter en kvart var han tillbaka och fortsatte jobba fram till lunch.

Hela eftermiddagen, utom under den avtalsenliga kafferasten, sorterade Henke smådelar. Och när klockan var fem var högen försvunnen. Alla lådorna stod ordentligt inställda under arbetsbänken.

– Hejdå, vi ses i morgon! ropade han till Bengt innan han försvann ut genom garageporten.

Bengt kröp fram under Opeln och tittade sig omkring. Här såg ju riktigt prydligt ut. Högen på golvet var borta och verkstan var till och med sopad. Kanske hade han missbedömt Henke i alla fall. Han skämdes lite över att han varit så brysk tidigare och drog ut en av lådorna. Sedan drog han ut en till, och en till och därefter kliade han sig i huvudet. Enligt vilket system hade Henke egentligen sorterat smådelarna? Det var inte så att stora smådelar låg i en låda, de mellanstora i en annan och de mindre i en tredje och så vidare. Det var inte heller så att förgasardelar låg för sig, växellåddelar för sig och delar som hade med elsystemet att göra för sig. Nej, så vitt Bengt kunde se låg alla smådelar huller om buller i alla lådor precis som de alltid hade gjort. Det var bara det att förut hade Bengt vetat *på vilket sätt* allting låg huller om buller. Och därför hade han hittat ganska bra i alla fall. Nu hade han plötsligt ingen aning om var han skulle leta ifall han behövde en backventil, filter till en oljepump eller en kulmutter till styrsnäckan på en Amazon.

Med en tung suck sköt Bengt tillbaka lådorna under bänken. I morgon skulle det bli fint väder. Då kunde Henke jobba ute på gården.

Tidigt nästa dag blev Bengt färdig med Opeln. Nu skulle den bara tvättas och vaxas också. Att tvätta och vaxa bilar var egentligen Jespers sommarjobb, men Bengt hade lovat att Opeln skulle vara klar redan på eftermiddagen, så därför körde han ut den på bakgården där Henke stod och skrapade rost på dieseltanken.



– Den här ska tvättas och vaxas men den ska vara klar senast klockan tre.

Fixar du det?

– Inga problem, svarade Henke. Jag börjar direkt efter fikarasten.

Och för att visa att han menade allvar la han ifrån sig stålborsten och slank iväg till kaféet.

Det verkade som om Henke ansträngde sig den här gången. När Bengt tittade ut hade han redan satt igång med att tvätta bilen och en stund senare spolade han av den med en slang. På ett bensinfat hade han ställt fram vax, polertrasor och en stor burk med kromglans.

– Han kanske inte är så tokig i alla fall, skrockade Bengt. Om man bara vet hur man ska ta honom. Det gäller att vara psykolog. Då kommer man långt.

Punktligt klockan tre kom ägaren in på verkstan.

– Bilen står på baksidan, sa Bengt, vaxad och klar.

Det var viktigt att bilen var blank för den här dagen skulle mannen åka till flygplatsen och hämta en viktig kund. Därför såg han lite bekymrad ut när han kom ut på bakgården och såg att bilen visserligen var tvättad men särskilt blank var den inte. På oljefatet stod vaxflaskan oöppnad och polertrasorna såg miss-tänkt oanvända ut.

– Det... det... måste ha blivit ett missförstånd, stammade Bengt.

– Tydligt, sa mannen.

Bengt blev tvungen att pruta 400 kronor på det nya avgassystemet för att mannen skulle bli på gott humör igen. Kanske skulle han ändå hinna vaxa bilen när han kom in till stan om han skyndade sig. Mannen åkte iväg och Bengt tittade sig omkring på bakgården. Ingen Henke. På kaféet var han inte heller. Till slut hittade han honom nersjunken i ett bilsäte i Jespers uppfinnarhörna, bredvid en låda serietidningar. Han hade nästan läst färdigt en Fantomen.

– Och hur går det med bilen? undrade Bengt.

Henke tittade upp.

– Bilen? Javisst. Jag tvättade den och spolade den, precis som du sa. Men jag kunde inte börja vaxa förrän den torkat lite. Och eftersom det är så varmt ute – den här overallen är verkligen svettig – så väntade jag här istället, och sen...

– Och sen...?

– ... sen glömde jag visst bort det.

Bengt stod tyst, ungefär så lång tid som det tog att räkna till tio. Sedan sa han:

– Jag tror du ska följa med mig till kaféet.

Henke sken upp.

– Kaféet? Javisst, det var ju fikapaus. Bengt var verkligen hygglig. Här hade Henke glömt att vaxa bilen och ändå påminde Bengt honom om att det var fikapaus. Det här var den bästa arbetsgivare han hade haft. Men varför måste Bengt hålla honom i kragen medan de gick? Henke kunde väl gå själv. Och varför knuffade han in honom på kaféet sådär bryskt? Det var väl onödigt.

– Omar! vrålade Bengt, så att alla på kaféet tystnade. Omar! Var är du?

– Här min vän, svarade Omar och kom ut från köket. Du ser upprörd ut om jag får säga min mening.

– Omar! Jag ber dig tusen gånger om ursäkt för det där med trasselsudden. Jag vet inte vad som flög i mig. Jag lovar att sjunga Julio Iglesias för dig en hel månad bara du befriar mig ifrån den här hjälpredan. Låt honom putsa fönster, pensla wienerbröd eller vad fasen som helst! Någon talang måste han väl ha! Och skulle han visa sig totalt värdelös till allt, så se till att han håller sig vid stambordet! DÄR HAN GÖR MINST SKADA!

Sedan smällde han igen dörren bakom sig och gick tillbaka till verkstan.

Omar tittade på Henke och skakade på huvudet.

– Hur bär du dig åt egentligen Henke, för att göra dig sådär omöjlig överallt? Henke ryckte på axlarna.

– Jag vet inte. Jag är mig själv.

# 8

Omar var inte helt missnöjd med Henke. Även om det fanns saker som det var nästan omöjligt att få honom att göra. Torka golvet till exempel. Omar brukade ta fram hinken och moppen redan på morgonen så att Henke skulle hinna vänja sig vid tanken och sedan påminna honom några gånger under dagen. Men när han äntligen torkade golvet fick Omar ändå göra om det på kvällen för Henke glömde alltid att torka under borden. Ungefär på samma sätt var det när han skulle diska eller putsa fönster.

Men så fort det kom gäster in på kaféet skedde en förvandling som gjorde alla förbluffade. Plötsligt verkade Henke ha fått tio händer att arbeta med. Ledigt hann han med både att servera, sköta kassan och ropa till Omar i köket hur många ostsmörgåsar, skinksmörgåsar och Bengt Special han skulle göra. Så fort någon druckit ur sin kaffekopp var Henke där och fyllde på. Och han kom alltid ihåg vilka som ville ha grädde och vilka som föredrog mjölk.

När det kom större sällskap hände det att han tog emot i dörren, som en värdshusvärd, och hälsade alla välkomna innan han tog upp beställningar. En gång stannade en buss med damer som var på väg till Holland för att titta på tulpanlökar. Henke hade haft så intressanta saker att säga om tulpanlökar att da-

merna blivit alldeles förtjusta och lovat att komma tillbaka och fika på hemvägen.

Men så fort gästerna gått bröts förtrollningen och Henke blev sitt vanliga jag igen. Tungt sjönk han ner på stolen framför stambordet och återgick till att betrakta trafiken på E4:an. Omar fick själv bära ut disken och torka av borden.

Egil och Sabina hade kommit på ett nytt sätt att tjäna pengar. Varje dag satte de ut buketter med färska blommor på borden och varje gång fick de tio kronor av Omar. Egil hade räknat ut att om de bytte blommor varje dag under resten av sommaren skulle de tjäna 500 kronor. Bytte de två gånger om dagen blev det 1000 kronor, men det tyckte Omar var onödigt. Egil och Sabina var fenomenala på att ordna blommorna på ett fint sätt. Just den här dagen lyste kaféet av gullvivor, blåklint, maskrosor och hundkex. Under tiden pratade de med Henke som inte alls blev sur ifall man störde honom medan han torkade golvet. Ibland bjöd han till och med på läsk.

Henke gillade att prata. Och blev han inte störd av Egil och Sabina kunde han alltid räkna med Ruben som punktligt varje förmiddag kom gående från skogen. Annars kunde det vara glest med kunder under dagen och då fanns det alltid en risk att Omar kom dragandes med skurhinken. Den här eftermiddagen hade Henke tagit sig för att torka borden på terrassen när det hördes dunkande musik nerifrån vägen. En svart bil utan tak svängde av från E4:an, gjorde en kraftig u-sväng runt kaféet och stannade framför uteserveringen.

– Tjenare Henke! hojtade Fjodor. Jag ser att du börjat jobba som kökspiga! Har du tröttnat på att ligga i diket och lukta på koblajor?

Fjodor skrattade sitt gnäggande skratt och de andra stämde in. Bredvid Fjodor satt Kattis, hon var blekare och vackrare än någonsin. Henke försökte undvika att se på henne, fast det var svårt att låta bli. Hon hade på sig sin svarta sidenblus med paljetter som Henke köpte åt henne för 600 kronor i Köpenhamn. Det var den gången de liftade till Danmark och Henke gjorde av med 8 000 kronor på en

enda helg. När man var med Kattis kunde det gå åt precis hur mycket pengar som helst. Men roligt hade de haft. Det kunde han inte neka till.

Han försökte koncentrera sig på arbetet och låtsades inte om att Fjodor hoppade över räcket till uteserveringen och slog sig ner vid ett av borden. Efter honom kom Kattis och Igor med bergsprängaren över axeln. Sist kom Fido och Marie. Igor ställde ner bergsprängaren och alla började trumma mot bordet i takt med musiken. Egil visste inte vad det var för musik, men det var nog inte Julio Iglesias.

Henke kom fram till bordet:

– Vill ni beställa något? annars måste jag be er gå. Den här terrassen är bara för kafégäster.

Alla skrattade. Och Kattis skratt var högre och gällare än alla andras. Fjodor gav honom en dunk i ryggen så att han nästan tappade andan.

– Det är klart att vi vill beställa! Kaffe och wienerbröd för Fjodor och hans vänner! Jag är på gott humör idag, så vem vet, vi kanske till och med betalar.

– Vill ni vara snälla och stänga av bergsprängaren, sa Henke. Den stör faktiskt.

Det hördes en ny skrattsalva, men sedan stängde någon av bergsprängaren. Henke gick bort till Omar som stod vid disken och kom tillbaka med kaffe och wienerbröd på en bricka.

– Så du jobbar för svartskallar numera? sa Fjodor och satte tänderna i ett nybakat wienerbröd. Det trodde jag inte om dig Henke.

Henke lät bli att svara.

– Så du vill inte snacka med dina gamla kompisar längre? Du kanske har blivit för fin för oss? Eller vet du inte vad du ska svara? Erkänn Henke. Du vet inte vad du ska svara.

– Omar är ingen svartskalle. Han är arab. Och du är en idiot.

Fjodor höjde på ögonbrynen.

– Ojdå?! Så du har blivit för fin, i alla fall. Bara för att du fått på dig ett köksförkläde och får lite fickpengar för att torka upp kaksmulor åt en arab. Vet du vad felet är med dig Henke? Jo, felet är att du har förlorat din stolthet. Din nordiska, fädernesärvda stolthet! Vad tror du Karl den tolfte hade gjort i din situation? Inte hade han slösat bort sitt liv på något turkiskt kafé i alla fall, det ska du ha klart för dig.

– Där tror jag du tar fel, unge man.

Plötsligt stod Ruben framför dem. Fjodor blev antagligen för överrumplad för att hejda honom.

– Ursäkta om jag avbryter men Karl den tolfte råkar vara ett av mina favoritämnen. Och tro det eller ej, denne hjältekonung – vilken redan som pilt utträttade stordåd på de europeiska slagfälten – var som tokig i turkiska kaféer. Efter flykten från Poltava blev han så betagen i denna främmande dryck att sultanen av Osmanien aldrig höll på att bli av med honom. Hade inte arméchefen i Bender ingripit en morgon 1713 skulle han väl ha suttit där än – och druckit kaffe. Men det hör egentligen inte hit, för du hade alldeles rätt unge man när du sa att man inte ska förlora sin stolthet. För det är precis min åsikt. Har jag inte rätt Omar?

– Absolut! sa Omar. Herr Fjodor har alldeles rätt. ”Om man så mister varje hår på sitt huvud, får man aldrig förlora sin stolthet”. Det är ett talesätt i min hembygd.

– Vad... Vad är det här för... skämt? Fjodor glodde ilsket... först på Omar, sedan på Ruben. Vem har bett om din åsikt gamle man?

– Ingen har bett om min åsikt. Jag yttrade mig i alla fall, det är en svaghet jag har. Jag heter Ruben, jag blev visst så ivrig när jag talade om Karl den tolfte att jag glömde presentera mig.

– Jag heter Fido, sa Fido. Och det här är Marie.

– Angenämt, sa Ruben och tryckte Maries hand. Det är trevligt med nya vänner. En annan svaghet jag har är att jag brukar deklamera små dikter som passar för olika tillfällen. En skogsarbetare som hette Andersson skrev en gång:

”Omkring tiggarn från Luossa,  
satt allt folket i en ring,  
och runt lägerelden hörde de hans sång...”

– Den kan jag, sa Fido! Morsan sjunger den alltid när hon städar... den går så här:

*”Och om bettlare och väägmän!  
och om underbaaaara ting,  
om sin läängtan, sjöng han heeeela natten lång!  
Det är nååågot... bortom bergen...”*

– Håll käften, Fido! väste Igor. Jag mår illa när jag hör dig.

– Jag kräks, stönade Fjodor. Om din morsa låter sådär när hon städar fattar jag varför din farsa rymde till Turkiet.

– Men min farsa rymde inte till Turkiet, protesterade Fido. Det var ju Karl den tolfte som... Aaaj!

– Det värsta jag vet är människor som skyller ifrån sig. Fjodors röst lät oro-väckande lugn. Om jag kunde begripa vad din morsa har med Karl den tolfte att göra. Du får sluta ljuga sådär, Fido.

– Men jag har väl inte...

Han hann inte avsluta meningen förrän Igor tryckte upp honom mot räcket, tog ett stadigt tag om hans något utstående öron och gjorde ”korkskruvsgreppet”.

– Nu tar vi det här från början Fido. Först sprider du lögnen om Karl den tolfte. Sedan ljuger du mig rakt upp i ansiktet inför alla mina vänner. Och som om inte detta vore nog skyller du allting på din morsa. Har jag rätt eller har jag fel?

– Du har rätt, snyftade Fido samtidigt som han grimaserade av smärta när Igor ökade trycket. Aj! Du har rätt, ju!

Fjodor gjorde en nick med huvudet och Igor släppte korkskruvsgreppet. Fido sjönk ihop på stolen. Fjodor reste sig och tittade på de andra.

– Kafferepet är slut, sa han. Det var trevligt att träffa dig Henke... men var inte orolig. Vi kommer snart tillbaka. Vi överger inte en kompis bara för att han råkat i dåligt sällskap, det vet du.

Alla reste sig. Igor tog bergsprängaren och satte den på axeln.

– Var det sant det där om att du skulle betala? undrade Henke. Eller var det bara skryt?

Fjodor blängde på honom ett ögonblick sedan slet han upp en hundralapp, knycklade ihop den till en liten boll och kastade den på bordet.

Omar hade i flera dagar gått omkring med en rynka mellan ögonbrynen. Ingen stor rynka men tillräcklig för att Egil och de andra skulle lägga märke till den. De flesta trodde nog att det var Björnligan som bekymrade honom, men sanningen var att Björnligan inte alls bekymrade Omar särskilt mycket. Gaphalsar hade han träffat förut och de flesta nöjde sig med att spela lite teater, föra lite oväsen och sedan ge sig iväg. Inget att hetsa upp sig för. Nej, det som plågade Omar var något annat. Dagen när Björnligan varit där hade Omar stått framme vid disken och sett hur Fjodor knycklade ihop en hundralapp och kastade den på bordet framför Henke. Samma kväll när han gick igenom kassan hade han som vanligt räknat sedlarna och då hade alla hundralappar varit släta. Inte en enda hade varit skrynklig.

Först hade han slagit bort det hela som en olyckshändelse. Henke hade säkert glömt lägga hundralappen i kassalådan. Fjodor och hans kompisar hade ju varit ganska taskiga och vem som helst kan väl bli lite upprörd. När Henke upptäckte att han gick med en hundralapp i fickan skulle han säkert lägga den i lådan bland de andra. Men det dök inte upp någon skrynklig hundralapp dagen efter och inte



nästa dag heller. När Omar gått med den där rynkan i tre dagar fick han en impuls och räknade kassan redan klockan tre på eftermiddagen, medan Henke fortfarande satt på serveringen och pratade med Ruben. Då fanns det 23 hundralappar i kassan. Klockan fem, innan han gick hem för dagen, räknade han dem igen. Då var det bara 22.

# 9

Henke började bli lite nonchalant. Han märkte det själv, trots att han lovat sig själv att vara försiktig. I början hade han inte tagit ett öre ur kassan. Det skulle inte ens fallit honom in. Men en dag hade han stoppat lite växel i fickan samtidigt som han bar ut disk och eftersom det var mycket att göra just då hade pengarna blivit kvar där resten av dagen. När han skulle gå hem hade Omar stått vid kassan och då hade det känts dumt att lägga dit dem. Det kunde ju se ut som om han tänkt stjäla dem.

Förresten var det praktiskt att ha växelpengar i fickan för då slapp man springa fram och tillbaka hela tiden. Varför springa när man inte behövde? Och om Henke behöll några enkronor för sig själv medan Omar fick alla sedlarna var det inte mer än rättvist, så mycket som han jobbade. Men en eftermiddag hade han tyckt att det skramlade om honom när han gick, samtidigt som det knappt fanns några växelpengar alls i kassan. Det kunde verka misstänkt. Han väntade tills Omar gått ut i köket, sedan la han dit hundra kronor av växelpengarna och tog en hundralapp istället.

Först hade han bara tagit denna enda hundralapp och gått omkring och varit nervös för det i flera dagar. Men ingen hade märkt något och nu hade han som sagt blivit lite nonchalant. Nu tog han en hundralapp varje dag.

Det hade varit en bra dag på kaféet. Många hade stannat för att äta lunch och Omar gjorde smörgåsar på löpande band. Jesper hade fått slita sig några timmar från uppfinnarhörnan för att sköta kaffebryggaren och Henke sprang fram och tillbaka med brickor och beställningar. Efter lunchen var det lugnt i någon timme sedan kom ett gäng amerikanska turister som varit i Orrefors och tittat på glas, och när amerikanarna gått stannade en buss hungriga skolbarn från Eslöv.

Henke fick jobba över nästan en timme för att röja upp efter allihop. När klockan var tjugo över fem tog han jackan över axeln och sa hejdå till Omar, som satt vid ett bord och rökte en cigarett.

– Vänta ett slag, sa Omar.

Henke stannade i dörren. Omar drog ett djupt bloss på cigaretten.

– Du har en hundralapp i höger byxficka, sa han.

Henke kände efter i fickan och skrattade.

– Ja, det har jag faktiskt. Hundra kronor precis. Hur kunde du veta det? Är du trollkarl?

– Nej, men jag såg när du tog den.

Henkes leende kom av sig. Tystnaden som följde kändes närmast olidlig.

– Jag ska aldrig göra om det. Jag har aldrig tagit något förut. Det var bara för att det var så mycket amerikaner idag. En av dem gav mig nästan fyrtio kronor i dricks, man fattar inte hur mycket pengar dom har, och plötsligt hade jag blandat ihop drickspengarna med det som skulle till kassan och...

– Jag tror dig inte, konstaterade Omar.

Henke kände hur pulsen steg. Han var bra på att ljuga, det visste han. Ingen kunde se på honom när han ljög. Ändå satt Omar där och sa honom rakt upp i

ansiktet att han inte trodde på honom. Det betydde att han måste ha spionerat på honom. Kollat honom i smyg. Och Henke som hade litat på Omar.

– Okej, erkände han. Jag har tagit lite pengar. Sju eller åttahundra. Inte mer än åttahundra, det är jag säker på.

Omar teg.

– Men jag har jobbat hårt! Jag förtjänar att få betalt! Jag tycker inte om när man utnyttjar mig!

– Jag tycker inte heller om när man utnyttjar mig.

Omar tände en ny cigarett, blåste lite rök genom näsan och fortsatte.

– De sista två veckorna har du varit till god hjälp. Jag skulle gärna ha gett dig de där pengarna. Och du kunde ha fått mer än så, om du bara hade frågat. Omar fick nästan tårar i ögonen. *Varför frågade du inte?*

Det hade Henke inget bra svar på. Han hade faktiskt aldrig tänkt på det.

– Jag tolererar inte att man stjälar ifrån mig. Omar fimpade cigaretten trots att den bara var halvrukt. Och därför tänker jag ringa polisen.

– Nej! Gör inte det! Henke flög upp som om han fått en elektrisk stöt. Jag ska betala igen vartenda öre! På hedersord! Jag har pengarna hos Gustavsson!

Omar tittade på klockan.

– Om exakt en timme kommer jag att ringa polisen. Såvida inte alla pengarna ligger här på bordet framför mig.

Knappt hade han avslutat meningen förrän Henke hade försvunnit ut genom dörren. Från fönstret kunde han se honom springa över ängen mot Gustavssons.

Redan efter en halvtimme var han tillbaka och tömde innehållet i fickorna på bordet. Där låg 428 kronor.

– Det är allt jag har. Resten får du i morgon. Eller om en vecka. Allra senast om en vecka.

Omar samlade ihop pengarna och la dem i kassaapparaten.

– Bry dig inte om de där pengarna, sa han. Du kan gärna behålla dom. Jag vill nämligen inte se dig mer.

– Vad menar du?

– Precis vad jag säger. Får jag se dig här igen så ringer jag polisen och den här gången menar jag allvar. Ge dig iväg nu.

Henke trodde inte sina öron. Omar måste skoja med honom. Helt säkert skojade han med honom.

– Du kan väl inte bara kasta ut mig?

– Kan inte jag? Ska vi slå vad?

När Henke kände två starka armar lyfta honom från golvet misstänkte han att Omar trots allt inte skojade. När han några ögonblick senare låg i gruset utanför kaféet med ett färskt skrubbsår på ena knäet och en reva i jeansen blev han helt övertygad. Han reste sig, snubblade några steg framåt och skrek:

– Det där skulle du aldrig ha gjort! Det där ska du få ångra!

Han tystnade när han upptäckte att rösten inte bar längre. Han grät faktiskt. Han började gå längs E4:an, snyftande och utan att kunna behärska sig. Han kände hur han hatade Omar. Först hade han utnyttjat honom som gratis arbetskraft, sedan avslöjat honom på det där iskalla sättet utan att ge honom en chans att försvara sig. Typiskt araber! Sedan kastat ut honom på gatan trots att han betalat tillbaka alla de 428 kronorna. Men mest av allt hatade han Omar för att han fått honom att gråta.

# 10

Omar ångrade inte att han kastat ut Henke. Tvärtom. Hade det varit någon annan som tagit pengar ur kassan skulle han inte tvekat att ringa efter polisen. Henke hade all anledning att vara tacksam för att han ”bara” hade blivit utkastad. Ändå hade han onda aningar när han gick till jobbet den här morgonen. Henke hade inte precis gett intryck av tacksamhet när han lämnade kaféet dagen innan. Det verkade som om han förväntade sig att Omar skulle rycka på axlarna åt alltihop och låta honom fortsätta som vanligt.

– Vad inbillar han sig egentligen, sa Omar högt för sig själv. Visserligen hade han gillat Henke och gjorde det kanske fortfarande, men det fanns gränser.

Trots onda aningar fick han ändå en chock när han kom fram till kaféet och fann ytterdörren uppbruten. Inne i lokalen såg det ut som om en orkan gått lös. Möbler var omkullvälda, lådor utdragna, innehållet tömt på golvet och kassaapparaten var länsad. Omar sjönk ner på en stol och kunde inte ens förmå sig att tända den obligatoriska morgoncigarretten. Han märkte knappt när Bengt kom in genom dörren.

– Har du varit här länge? undrade Bengt.

– Nej, jag kom nyss, suckade Omar. Har du fått något kaffe idag?

– Ja, sa Bengt, och tittade runt på förödelserna. Men jag skulle nog behöva en kopp till.

De båda poliserna som kommit från stan hade inte mycket att tillägga. De följde Omar och Bengt runt kaféet och verkstan och noterade det som blivit stulet. 4238 kronor hade legat i kassaapparaten. En del pengar på Bengts kontor var också borta men Bengt var inte säker på hur mycket det var. Ett par hundra kanske, möjligtvis några tusen. Dessutom saknades några verktyg, Jespers mountainbike och en nästan ny bilstereoanläggning.

Omar nämnde inget om vad som hänt mellan honom och Henke men det behövdes inte heller. Redan samma morgon hade farbror Gustavsson meddelat polisen att Henke var försvunnen och inte varit hemma på hela natten. Polisen skickade ut signalement över polisradion och efterspanade Henke för rymning, stöld och skadegörelse.

Sabina satt på kaféet och grät. Hon grät för att hon förlorat sin halvmåne. Den var av riktigt guld och Sabina hade fått den av sin mamma när de bodde i det där andra landet – och därför bar hon den alltid i en kedja runt halsen. Men igår när hon lekte med Egil hade hon varit rädd för att tappa den och lagt den i kassaapparaten bland hennes pappas pengar. Och nu var den alltså borta. Bredvid henne satt Egil och han grät också. Men han grät för att han aldrig mer skulle få träffa Henke. Han förstod att nu skulle Henke garanterat skickas till Norrland – kanske ända till Nordpolen.

# 11

Egil och Sabina hade knappt varit på kaféet sedan dagen då Henke försvann. Det var inte roligt där längre. Omar hade mycket att göra och allt var ungefär som vanligt, men stämningen var borta. Till och med Ruben uteblev ibland från den dagliga kaffekoppen klockan tio.

– Det blir liksom ingen hemtrevnad längre, klagade han. När inte Henke sitter där och latar sig på terrassen.

Också farbror Gustavsson saknade Henke. Just den här sommaren hade han bestämt sig för att måla om ladugården, och när inte Henke var där och kunde hjälpa till måste han be sin svåger istället. Farbror Gustavssons svåger hade pi-pig röst som en tant och skrek när han pratade. Man kunde höra ända hem till Egil vad han sa. Egil och Sabina satt uppflugna på grinden och hörde svågern resonera med farbror Gustavsson, samtidigt som väggen bytte färg till lysande röd. Harry hade fullt upp med att lära kvigorna veta hut och i diket brummade humlorna bland smörblommorna. Det var varmt och lite tråkigt. Plötsligt hördes ett ljud som inte riktigt passade in bland de övriga. Först lät det som ett svagt pulserande som växte till ett rytmiskt dunkande. Egil och Sabina låtsades inte märka när den svarta Chevroleten kom glidande längs uppfartsvägen och stannade framför grinden.



– Hallå där småglin!

Fjodor hade spegelglasögonen på sig och tuggade energiskt på sitt tuggummi. Kattis satt bredvid och betraktade sina naglar med en min som visade att inget annat i världen intresserade henne – i synnerhet inte Egil och Sabina. Fjodor stängde av musiken.

– Var är Henke?

– Vet inte, svarade Egil.

– Vi trodde han var med er, sa Sabina.

Fjodor tog av sig spegelglasögonen, han såg faktiskt oroad ut.

– Är han inte här? Menar du att han har försvunnit?

Egil ryckte på axlarna.

– Kanske det.

– Kanske det, upprepade Sabina.

Fjodor blev irriterad.

– Okej, jag fattar! Ni har förstås gömt honom i en höstack nånstans för att vi inte ska hitta honom. Det vore typiskt såna som ni. Men det är inte schysst att gömma någon från hans kompisar!

– Ni är inte alls hans kompisar! skrek Egil tillbaka och plötsligt kände han hur ursinnet steg upp i honom. Henke vill inte vara med er! Det vet jag! För jag känner honom! Och ni kan dra åt skogen, med er! Allihop!

Fjodor höjde på ögonbrynen. Något liknande hade han aldrig upplevt, verkade det som, och han tvekade lite... innan han började skratta.

– Oj, oj, oj! Hörde du Igor? Den där killen är tydligen inte att leka med. Det är väl bäst att vi ger oss iväg innan han blir våldsam. Vem vet vad såna där tuffingar kan ta sig till?

Igor skrattade också och la i backen för att vända Chevroleten på uppfartsvägen. Men vägen var smal och bilen bred så för att komma runt måste han köra ända ut i kanten där gräset växte högt. Så högt att det var omöjligt att se hur en vass sten stack upp ur marken. ”KLONK!” sa det under bilen.

– Jävlar! skrek Igor. Jag körde på något!

Alla fick kliva ur bilen. Kattis grälade på Igor och sa att han inte kunde köra. Fjodor la sig på marken och tittade under bilen. Sedan beordrade han Fido att lyfta i kofångaren medan Igor försiktigt la i backen och körde tillbaka upp på vägen. När allt var klart satte de sig i bilen igen och körde iväg.

Snart hördes inget annat än humlors surr, Harrys skällande på ängen och Gustavssons svåger borta vid lagården. Det var som om Björnligan aldrig varit där. Men Sabina hade blivit alldeles blek.

– Du behöver inte vara rädd, sa Egil. Du ser? Dom är inte det minsta farliga. Bara man säger åt dom på skarpen så ger dom sig iväg...

– Äh. Jag är väl inte rädd för Björnligan! fnös Sabina. Nej, det var en annan sak. Du vet hon med tagghåret... hon som var så arg...

– Det var Kattis! sa Egil. Hon är den värsta av allihop! Kan du tänka dig att hon har varit ihop med Henke? Man tror inte att det är sant. Det är nog därför hon inte vill lämna honom ifred... för hon gillar nog inte att han gjorde slut och...

– Men lyssna då Egil! Sabina drog i honom så att han nästan ramlade ner från grinden. När hon med tagghåret, Kattis eller vad hon heter, klev ur bilen ställde hon sig framför mig så jag såg henne alldeles tydligt... och i hennes ena öra... hängde något som glittrade... *och det var min halvmåne.*

Egil och Sabina hade hoppat ner från grinden och stod och tittade i gruset på vägen. Där syntes en oljefläck.

– Bilen slog sig när den körde mot stenen, sa Sabina. Den blöder.

– Och där borta finns en till!

De sprang till den nya fläcken som låg ungefär tjugo meter från den första och där såg de en till, nästan ute vid E4:an.

– Vi hämtar cyklarna, sa Sabina. Vi måste se vart dom tagit vägen.

Mamma gillade inte att Egil cyklade på E4:an för det körde så många långtradare där, men när det gällde så viktiga saker som att spåra Sabinas halvmåne kunde man inte ta hänsyn till mammor. Asfalten var torr och ljusgrå och lätt att cykla på. De hade bara cyklat en liten bit när en ny oljefläck glänste mot dem i solljuset och efter några hundra meter såg de en till. Men när de räknat till fjorton oljefläckar cyklade de länge utan att hitta en enda och till slut stannade Egil.

– Dom har försvunnit. Lika bra att vi vänder. Vi kommer ändå aldrig att hitta dom.

Sabina höll med. Dessutom ville hon skynda sig hem för att prata med sin pappa, så han kunde ringa polisen och säga att det var Björnligan och inte Henke som tagit alla pengarna. Dom vände och började cykla tillbaka, men så tvärbromsade Egil.

– Titta! Där är en till!

Och faktiskt, i vägkanten under några hundkex fanns en tydlig svart fläck. Egil klev av cykeln och kände på den. Den var alldeles färsk. Just på det stället gick en väg upp i skogen som slutade vid ett ställe som hette ”Tyskens stuga”. Men tysken var nästan aldrig där, han kom bara en gång om året för att jaga älg. Det tyckte Jespers morfar var synd för det var en bra stuga som låg alldeles ensam i skogsbrynet.

Egil hade alltid velat se Tyskens stuga. Jesper hade berättat att det under huset fanns en källare som var alldeles smockfull med vinflaskor. Det var nästan så att han glömde Björnligan. Sabina fick påminna honom om att inte skramla så mycket med stänkskärmarna när han cyklade. När de var nästan framme gömde de cyklarna i skogen och smög sista biten.

Det var ett kraftigt hus, byggt av timrade stockar och runt omkring växte en skog av björksly och vilda enbuskar. I alla fönsterrutorna var det mörkt. Man skulle ha trott att det inte fanns en levande människa i närheten om inte Fjodor suttit på yttertrappan och pratat i telefonen. Det verkade vara mycket knaster i mobilen för han skrek när han pratade.

– Ni måste komma med en oljedunk i morgon! Kärran läcker som ett såll! Vi kan inte ta oss härifrån! Nej, det är ingen risk! Kåken är helt öde. Och på torsdag kommer skåpbilen och hämtar grejerna. Det är för minst 300 000, kanske en halv miljon. Jo, det är lätt att hitta, tre kilometer från viadukten sen skogsvägen upp till vänster. OKEJ!

Fjodor stoppade ner mobilen i jackfickan och gick in i huset.

– Bra att dom ska vara här ända till torsdag, viskade Sabina. Då hinner min pappa ringa efter polisen.

Egil höll med. De låg tätt tryckta bakom en gammal stenmur som löpte runt tomten. Granskogen runt omkring var kusligt tyst och det tillbommade huset med sina stora svarta fönster gjorde Egil illa till mods.

– Du, Sabina. Kan vi inte åka hem?

– Jo, det är nog bäst.

– Kom. Vi springer.

De reste sig upp och sprang. En sak som brukade reta Egil var att Sabina var snabbare än han. Det var inte rättvist eftersom hon var tjej. Men den här gången gick benen som trumpinnar under honom, han riktigt flög fram genom skogen så grenar och granruskor svischade förbi honom. Och han var nästan ända framme vid cyklarna – när han rusade rakt i armarna på Fjodor.

Inne i huset var det halvmörkt. Filtar hängde framför fönstren så att man trodde att det var kväll. När Egils ögon vant sig vid mörkret såg han att stugan, från golv till tak, var proppfull med saker. Där fanns stereoapparater, hur många som helst, högtalare, tv-apparater, datorer och en stapel med dvd-spelare. På ett bord låg säkert hundra olika sorters kameror, i en låda fanns cd-skivor, i en annan låda mobiltelefoner, i en tredje klockor, smycken och allt möjligt. Egil häpnade över allt han såg. Mitt i rummet satt Igor nedsjunken i en fåtölj och drack öl och i en soffa kunde man ana konturerna av Fido och Marie. Det lät som om de pussades.

I dörren stod Kattis och att hon var arg kunde man se redan på ögonen. De sprutade som av eld.

– I d i o t! skrek hon till Fjodor som nervöst gick fram och tillbaka och tuggade tuggummi. Hur kan du vara så korkad att du tar med ungarna hit? Fattar du inte att dom kommer att berätta för varenda kotte att kåken är full av tjuvgods?

– Men vad skulle jag göra? försvarade sig Fjodor. Dom hängde ju efter oss. Bara inget kommer ut före fredag, sa han och försökte samla ihop sig till något slags lugn. Bara vi fått iväg grejerna så spelar det ingen roll. Vi städar efter oss. Ingen kommer att hitta några bevis.

– Och vad hade du tänkt göra med ungarna till dess? fråste Kattis. Hon är en riktig katt, tänkte Egil. Hon fräser när hon pratar.

– Tja, dom får väl vara här så länge, försökte Fjodor.

– Och vad tror du deras mammor och pappor kommer att säga när deras små älsklingar inte är hemma vid läggdags? Om din hoptorkade lilla aphjärna inte kan räkna ut det ska jag tala om det för dig! Dom kommer att ringa polisen! POLISEN! Dagen efter kommer man att kunna läsa på varenda löpsedel: ”BARN FÖRSVUNNA! SÅGS SENAST TILLSAMMANS MED STOR SVART BIL!” Vi kommer att bli insydda på livstid! För kidnappning!

– Jag är ledsen, sa Fjodor och tittade ner i golvet.

Kattis skrattade rått.

– Om det bara varit du och den andra gorillan som åkt dit så hade jag inte brytt mig. Är man så korkad förtjänar man inte bättre. Men dom kommer även att sätta dit *MIG! FATTAR DU VAD DET BETYDER?*

Hon svepte ut ur rummet och smällde igen dörren efter sig. Fjodor följde efter och Egil kunde höra hur de fortsatte grälet i köket.

Han gick bort till soffan och satte sig bredvid Fido. Fido måste slita sig ett ögonblick från Marie för att Egil skulle få plats. Efter en stund kom Sabina och satte sig också.

– Varför har ni filter för fönstren?

– Det är för att man inte ska se några ljus, förklarade Fido. Annars skulle stugan synas från vägen.

– Knip käft Fido! sa Igor från fåtöljen. Dom är våra fångar och fångar pratar man inte med. Gå och hämta en öl åt mig istället.

Fido försvann ut i köket och kom tillbaka med en öl till Igor och två cola till Egil och Sabina. Igor blängde lite men sa inget.

Marie satte på en av tv-apparaterna som stod framför soffan. Klockan var halv sju och Björnes magasin hade precis börjat. Egil brukade alltid titta på Björnes magasin när han var hemma. Vilken tur att han inte missade det! Marie skrattade, hon gillade tydligen också Björne. Eller så skrattade hon för att Fido kittlade henne och matade henne med jordnötter.

– Får jag också ta lite jordnötter?

– Visst, svarade Fido och räckte över påsen.

Jordnötter och cola var gott ihop. Det tyckte Sabina också. Och det passade särskilt bra när man tittade på Björnes magasin.

– Småbarnsdravel, grymtade Igor och tog med sig ölburken ut i köket. Där verkade grälet ha slutat, eller så grälade de så tyst att det inte längre hördes.

– Bra att han gick, sa Sabina. Det är inget trevligt när han är med.

Egil nickade. Han tyckte också det var roligare att se på tv bara med Fido och Marie.

När Björnes magasin var slut gick Fido bort till en av lådorna som stod på golvet. Den var full med dvd-filmer.

– Vad vill ni se? frågade han. *Lejonkungen? Jedins återkomst?* Eller *Indiana Jones i Solens tempel?*

– Nej, inte *Lejonkungen*, vädjade Marie. Vi har redan sett den fyra gånger.

– Indiana Jones skulle jag gärna vilja se, sa Egil. Men så suckade han. Fast den är väl barnförbjuden förstås.

– Det gör inget, skrattade Fido. Jag knuffar dig bara lite i sidan när det blir otäckt, så hinner du blunda.

Det var verkligen en otäck film. Men Egil blundade inte en enda gång. Inte ens när de firade ner Indiana Jones i en stålbur, rakt ner i en vulkan och vulkanen skulle bränna honom levande. Det hade nog inte ens Jesper klarat. Men när det var som allra mest spännande – när Indiana Jones stod på en hängbro som höll på att gå sönder och det kom soldater från ena sidan och en människoätande tiger från den andra, då började Sabina gråta.

– Gråt inte, sa Egil. Det är inte på riktigt förstår du. Dom skjuter bara låtsaskulor... och...

– Det fattar jag väl, grät Sabina. Jag gråter inte för den dumma filmen. Jag gråter för att jag längtar efter min pappa. Jag vill hem!

Då kom Egil att tänka på att han antagligen inte kunde räkna med att få sova i sin egen säng den här natten. Och att mamma och Myran kanske undrade vart han tagit vägen. Kanske trodde de att han blivit överkörd av en långtradare – en Scania, med släp. I så fall låg han säkert död och tillplattad ute på E4:an. Död och tillplattad och alldeles ensam. Och trodde de det, så grät de säkert. Egil grät också. Det var så oändligt sorgligt alltsammans. Att Sabina satt bredvid och bölade det värsta hon kunde gjorde ju inte saken bättre. Genom gråten kunde han höra hur någon stängde av tv:n och lyfte upp honom i famnen. Som i en dimma såg han Igor, Fjodor och Kattis sitta runt köksbordet och kände den stickande lukten i näsan av cigaretter och öl. Sedan kom de in i ett mörkt rum. Marie la honom på en madrass och efter kom Fido bärande på Sabina. Sabina grät nästan inte alls längre. Marie bredde en filt över dem båda och strök Egil över kinden.

– Sov nu. I morgon kommer det att kännas mycket bättre.

– Det får inte vara mörkt, sa Sabina. Jag vågar inte sova när det är mörkt.

– Jag lämnar dörren på glänt, viskade Marie. Ropa om ni vill att jag ska komma.

# 12

När Egil slog upp ögonen visste han inte om det var natt eller dag. Det var mörkt i rummet och ändå kunde han höra fåglarna sjunga utanför. Han hade haft en sådan märkelig dröm. Han drömde att han och Sabina var fångna hos Björnligan i skogen och att Björnligan hade hängt upp filter för fönstren och att hela huset var fullt med tjuvgods. Han vände sig om för att berätta drömmen för Myran, men Myrans säng var sig inte riktigt lik. Och det var inte Myrans huvud som låg där och snarkade på huvudkudden utan Maries. Han satte sig hastigt upp. Bredvid honom på madrassen låg Sabina och snusade med tummen i munnen – lite irriterad över en solstråle som lyste in genom en glipa i filten. Egil suckade. Nåja, morgon var det i alla fall.

– Sabina, viskade han. Det är morgon ute.

Sabina mumlade något ohörbart.

– Ta ut tummen så man hör vad du säger.

Sabina tog ut tummen ur munnen och gnuggade sig i ögonen.

– Jag sa att jag inte var riktigt vaken än. Vad är det du bråkar om?



– Vi är fångna hos Björnligan, viskade Egil. Vi måste rymma härifrån innan dom vaknar.

Sabina slog upp ögonen och mindes var hon var.

– Jag måste ringa till pappa! sa hon bestört. Jag lovade att jag inte skulle vara ute för länge. Han är säkert jätteorolig!

– Sch, inte så högt. Du väcker dom allihop.

Men det var redan för sent. Från sängen hördes Maries mumlande röst och en röst under täcket som svarade. Fido stack upp sitt sömniga huvud och gäspade. Han tittade sig omkring och såg Egil och Sabina slumra bredvid varandra på madrassen, sedan kröp han tillbaka in under täcket. Några ögonblick senare började Marie skratta och fnittra något alldeles väldigt. Egil fick intryck av att de lekte kuddkrig. I alla fall var det ingen som märkte när han och Sabina smög ut i köket.

På köksbordet stod ölburkar i långa rader och äckliga cigarettfimpar låg bland odiskade tallrikar. Dörren till rummet var öppen och från soffan hördes långdragna snarkningar. Egil gissade att de kom från Igor. Kösklockan visade på halv tio.

– Oj, är klockan redan så mycket? Jag måste skynda mig hem. Pappa är säkert jätteorolig.

– Dörren är låst, viskade Egil. Vi får klättra ut genom fönstret.

De klättrade upp på bordet. Sabina drog i handtaget bredvid fönstret men det gick inte att rubba. Egil hade aldrig hört talas om fönster som gick att låsa.

– Det är nog för att tjuvar inte ska komma in, sa Sabina.

– Eller för att tjuvar inte ska komma ut, sa Egil.

– Vi är väl inga tjuvar heller. Inte jag i alla fall.

– Det har jag väl inte påstått.

– Det har du ju. Du sa det alldeles nyss.

– Det gjorde jag väl inte!

– Det gjorde du ju!

– Sch, du väcker hela huset. Egil lyssnade oroligt efter snarkningar inifrån rummet.

– Förlåt, jag glömde mig.

Egil tittade sig omkring. I de flesta kök han kände till brukade det hänga en nyckel på en spik alldeles innanför dörren. Men i det här köket hängde bara Fjodors ytterjacka. Då fick han en idé. Han klättrade upp på diskbänken, sträckte sig efter jackan och kände i fickan. Jodå, där låg mobiltelefonen. När Sabina fick syn på telefonen ryckte hon den till sig men blev stående med den i handen.

– Hjälp. Jag kan inte komma på numret...

– Ge hit, sa Egil och tog tillbaks telefonen.

Han slog det enda nummer han kunde i huvudet och det var Myran som svarade. Det var verkligen en knastrig telefon, han kunde knappt höra vad hon sa.

– Hallå Myran, viskade han. Det är Egil.

Nu började Myran gapa och skrika som om hon varit tokig och sa att han skulle prata högre.

– Jo, det är jag! upprepade han, så högt han tordes. Jo, jag mår bra! Och Sabina mår också bra!

– Var är ni? skrek Myran. Alla letar efter er! Och massor med poliser har varit här... Egil, du måste säga var ni är!

– Tys...

– Tyst?! Varför ska jag vara *tyst*? *EGIL! SVARA!*

Egil försökte förklara för Myran att han och Sabina var i ”Tyskens stuga” men det är svårt att prata när man har Igors köttiga hand pressad över munnen. Det tyckte Sabina också för Egil kunde höra hennes halvkvävda gurglanden in-till. Framför dem stod Fjodor. Han stängde av mobilen och stoppade tillbaka den i jackfickan.

Fjodor såg inte glad ut när han gick framför dem nerför källartrappan. Visserligen kunde Egil och Sabina bara se ryggen på honom, men till och med en rygg

kan se arg ut. Några steg bakom gick Igor bärande på madrassen. Han hade just läst lusen av Fido och själv fått en rejäl utskällning av Fjodor. Kattis hade inte syntts till på hela morgonen men hon satt väl någonstans och var sur hon också, tänkte Egil.

Nedanför trappan fanns en dörr. Fjodor stannade och låste upp den med en nyckel. Sedan föste han in Egil och Sabina i ett fyrkantigt litet rum utan fönster. Där fanns inga möbler, bara en lång smal hylla som gick från golvet ända upp till taket och som var proppfull med vinflaskor. Ovanför lyste en naken glödlampa.

– Här kan ni i varje fall inte hitta på några dumheter. Förbannade ungar!

Fjodor hade inte behövt ha spegelglasögonen på sig för det var inte alls särskilt ljusst. Egil svalde.

– Ni tänker väl inte låsa in oss här?

– Det finns dom som har suttit instängda i källare i flera år. Ni kan vara glada som bara behöver sitta här till fredag.

– När min pappa får reda på det här kommer han att sätta er i fängelse, sa Sabina med gråten i halsen.

– Jag tycker att din pappa ska flytta till Sydpolen! sa Fjodor och brusade upp. Där han hör hemma! Förresten tittar jag till er i kväll så ni kan inte klaga. Och här har ni lite tilltugg. Han ställde ner en plastkasse innanför dörren. Hoppas ni gillar bananer. Annars kan ju råttorna äta upp dem.

– Finns det råttor här? undrade Egil.

– Massor, sa Fjodor, och kostade för första gången på sig ett leende. Och stora som grävlingar är dom.

Igor skrattade och kastade in madrassen i rummet. Fjodor stängde dörren och låste två varv med nyckeln. Igor fortsatte att skratta hela vägen uppför trappan. Det där med grävlingråttor tyckte han var kul.

# 13

Egil och Sabina satt på madrassen med benen uppdragna under hakan. Det där med råttor kunde ju vara ljug – alldeles säkert var det ljug – men Egil ville inte ta några risker. Det värsta han visste var råttor som kilade omkring på golvet och när som helst kunde bita en i tårna. Visserligen hade han aldrig blivit biten i tårna av en råtta men han kunde tänka sig hur det kändes. Det mörka golvet omslöt madrassen som havet omsluter en ö... och överallt kunde han ana håligheter och skrymslen, stora nog för en... Han höjde blicken och tittade på glödlampan som spred ett kallt ljus över raderna med vinflaskor. Rad i rad låg de, bepudrade med ett fint damm. Eller var det spindelväv? Egil slog bort tanken i samma ögonblick som den dök upp. Spindlar ville han inte ens tänka på.

– Varför sitter vi egentligen så här med benen? undrade Sabina.

– Det är för råttorna, sa Egil. För att inte grävlingråttorna ska komma fram och bita oss i tårna.

Sabina reste sig upp.

– Gick du på det där? Det fattar du väl att det bara var Fjodor som drev med oss. 'Grävlingråttor'. Så stora råttor finns inte.

Och för att visa att hon menade allvar klev hon ut på golvet med bara fötterna. Egil höll andan. Men inga grävlingråttor syntes. Inte ett pip hördes från nå-

got av de mörka skrymslena som dolde sig längs väggarna. Egil kände sig lite lugnare.

– Vill du ha en banan? frågade Sabina medan hon undersökte plastkassen som Fjodor lämnat kvar. Här finns kex också. Och fyra cola och en limpa.

Hon dukade upp maten. Egil bröt en bit av limpan och började tugga. Det hade varit godare med smör, men han hade inte fått någon frukost idag så han var rejält hungrig. Sabina var också hungrig och åt tre bananer och några kex. Sedan delade de på en cola, de andra kunde vara bra att spara.

– Undrar vad pappa gör nu? suckade Sabina och stirrade in i den grå cementväggen, som verkade ännu mer ogenomtränglig i ljuset från glödlampan. Staccars min pappa. Han måste vara jätteorolig.

Hon lät så sorgsen på rösten att Egil nästan blev rädd. Bara hon inte börjar tjuta, tänkte han. Han visste aldrig vad han skulle göra när Sabina tjtöt.

– Jag kan sjunga något för dig, sa han för att muntra upp henne. Och han började gnola på en sång som de sjungit bara några veckor tidigare när det var skolavslutning:

– *”Jag tror inte att det blir sooommar...  
ifall inte nån sätter fart...”*

Sabina glodde oförstående på honom.

– Den där kan du väl inte sjunga heller! Den passar inte, fattar du väl.

– Hitta på något själv då, sa Egil. Om du kommer på nåt bättre. Han blev faktiskt lite sur.

Sabina tänkte efter. Sedan började hon sjunga en sång på det främmande språket, det som bara hon och hennes pappa pratade. Det var en lång, snirklig melodi, lite sorglig faktiskt, med säkert hundra olika verser. Egil fattade inte vad de handlade om men medan Sabina sjöng kändes det som om grävlingråttorna krympte och blev mindre. Till slut hade de blivit så små att Egil kunnat knäppa iväg dem med fingrarna om han hade haft lust. Det fyrkantiga rummet kändes

nästan mysigt och glödlampan lyste nästan vackert. Genom en ventil uppe vid taket hördes en koltrast.

– Vad handlade sången om? frågade han, när hon slutat sjunga.

– Den handlar om en pojke, sa Sabina. Han sitter i fängelse och därför är han hemskt olycklig. Men varje kväll kommer en fågel och sätter sig i fönstret till pojkens cell och sjunger om allt vackert som finns i världen. Den sjunger om höga berg och vattenfall, om djuren som lever i skogen, om glittrande städer, den oändliga öknen och om havet som aldrig tar slut. Då ber pojken att fågeln ska visa honom allt detta för något sådant har han aldrig sett. Och fågeln säger att det skulle den gärna göra om pojken vore liten som en dadel, så att han kunde klättra upp på fågelns rygg. Då faller pojken på knä och ber Gud att göra honom så liten för han vill så gärna se vattenfallen, skogarna och de glittrande städerna. Och då gör Gud det. Plötsligt är pojken inte större än en dadel och han svingar sig lätt upp på fågelns rygg. Sedan flyger de genom gallret ut i världen. Men dagen efter kommer fångvaktaren för att låsa upp dörren till cellen och då finner han pojken död på golvet.

Det tyckte Egil var en jättebra historia. Han önskade att den funnits på dvd. Fast det var lite synd att han dog på slutet.

– Jag har hört om en annan pojke, sa han. Som gjorde nästan samma sak. Fast den här pojken kröp upp på en gås istället, så han behövde inte bli riktigt så liten. Fast ganska liten var han. Jag har själv sett det på bild.

– Fick han också se allt vackert i världen? undrade Sabina.

– Jag tror det. Han fick i alla fall se Lappland, Skansen och en massa andra ställen. Fast han såg en del hemska saker också. Pestråttor till exempel.

I samma ögonblick rasslade det i låset till dörren och hjärtat slog en volt i bröstet på Egil. Dörren gled upp och där stod Fido.

– Fido! Vad du skrämde oss! Vi trodde du var en pestråtta.

– Trodde ni? skrattade Fido. Många säger att jag är på pricken lik en pestråtta. Titta vad jag har hittat! Han höll upp en blank liten nyckel som hängde i en ring. En extranyckel. Men säg ingenting till Fjodor för då tar han den ifrån mig.

De följde med Fido upp i köket. Där hängde filtarna kvar framför fönstren så det var nästan lika mörkt som i källaren. Mitt på bordet stod ett fiaspel. Precis ett sådant fiaspel som Egil hade hemma.

– Vill ni vara med och spela? frågade Marie. Egil blev lite förvånad när han såg att hon hade en ölburk i handen, som om det inte passade henne riktigt.

Egil och Sabina satte sig i kökssoffan. På bordet fanns förutom fiaspel, några brödkanter, en leverpastej, fyra ölburkar och lite på botten av en chipspåse.

– Får jag ta en smörgås? undrade Egil.

– Maten är nästan slut, sa Marie. Men Fjodor är i stan och handlar. Jag hoppas han kommer ihåg att köpa bröd. Du kan ta resten av chipsen.

Egil och Sabina delade upp chipsen mellan sig. Egil kunde inte låta bli att fråga en sak som han funderat länge på.

– Hur kommer det sig att ni är tillsammans med Fjodor och Igor? Ni är ju mycket snällare.

– Igor är min kusin, sa Fido. Dessutom har han bil. Man kan inte ha något kul om man inte känner nån som har bil. Och Fjodor är också bra. För han har pengar och han bjuder alltid.

– Över midsommarhelgen var vi på Öland, sa Marie, i Böda Sand. Tänk så mysigt vi hade det i Böda Sand. Kommer du ihåg det Fido?

Jodå. Nog kom Fido ihåg.

– Fast Igor blev så full att vi fick bära honom tillbaka till tältet och Fjodor och Kattis gjorde slut tre gånger – samma kväll.

Marie skrattade.

– Hon kan faktiskt vara rätt jobbig ibland. Jag fattar inte att nån står ut med henne. Egil blev än en gång förvånad när han såg Marie tända en cigarrett och dra riktiga halsbloss.

– Fjodor gör det, fortsatte Fido. Han är till och med kär i henne. Han blir helgalen om någon kollar på henne. Kommer du ihåg vad han gjorde med den där dansken som vi träffade i Helsingör?

– Usch, sa Marie. Jag vill inte tänka på det. Den stackarn fick åka till sjukhus och sy flera stygn.

– Vad ska ni göra med alla grejerna? undrade Sabina.

– När vi sålt alltihop ska vi åka till Kiel, sa Fido, men genast fick han en mörk blick från Marie. Fjodor säger att han har kompisar där.

– Fjodors kompisar är knäppa i huvudet, sa Marie och släckte cigarretten fast den knappast var halvrukt. Men det ska bli roligt att komma till Kiel.

– Känner ni Henke? undrade Egil.

– Nej, men jag har hört att han stod ut med Kattis i ett helt år och för det borde han ha medalj.

Alla skrattade och det kändes skönt att få skratta tillsammans. Som när man vet att man är bland vänner. När de skrattat färdigt sa Marie:

– Nu ska vi spela fia! Fia är roligast när man är fyra.

De spelade länge. Riktigt hur länge är svårt att avgöra för överallt rådde samma eviga skymningsljus. Men Marie vann nästan varenda gång.

– Undrar hur hon bär sig åt? muttrade Fido. Ibland misstänker jag att hon fuskar.

– Ingen kan fuska i fia! sa Marie triumferande. Det är helt omöjligt!

– Jesper kan säkert räkna ut ett sätt. Han kan räkna ut allt. Han har en hel pärm full med uppfinningar.

– Nu spelar vi igen, sa Marie och samlade ihop tärningarna. Det är Sabinas tur att börja.

– Jag vill inte spela mer fia, sa Sabina. Jag vill gå ut!



Det blev pinsamt tyst runt bordet. Fido och Marie utbytte en blick som var svår att tolka men som gav Egil en växande klump i magen... den mysiga stämningen var borta.

– Gå ut? Men lilla vän... det förstår du väl att du inte ...

– JAG ÄR INGEN LITEN VÄN! Något i Sabinas röst gjorde Egil skräckslagen. Han förstod att saker och ting hade tagit en vändning som han inte räknat med. Varför får jag inte gå ut? Och varför får jag inte tillbaka min halvmåne? Ni är lika dumma som Fjodor och Igor!

Marie sträckte ut handen mot henne, i ett försök att klappa henne på kinden, men Sabina har små sylvassa tänder... och när hon biter...

– AJ! Din lilla skitunge! Vi skulle aldrig ha släppt ut dig ur källaren! Hon gav Sabina en rungande örfil och Egil tänkte att nu börjar hon garanterat att tjuta. Men Sabina tjöt inte. Istället välte hon bordet. Det blev ett mäktigt brak när bordet och allt som var på det rasade i golvet. Koppar, glas, fiaspel och cigaretter spreds över köket.

Sedan följde en vild jakt. Marie försökte hålla fast Sabina som sparkade och bet allt vad hon orkade. Samtidigt rusade Fido upp och låste ytterdörren. Sabina slet sig lös och klättrade upp på kylskåpet där hon hittade en äggkartong och började bombardera alla med ägg.

– Gör någonting! skrek hon till Egil. Kan du inte göra något!

Egil visste inte riktigt vad han skulle hitta på. Köket började mer och mer likna en sådan där saloon man ser ibland i westernfilmer. På diskbänken fick han syn på en trave porslinstallrikar. I hela sitt liv hade han drömt om att få kasta frisbee *med riktiga porslinstallrikar*. Han singlarde iväg en på försök och det var så roligt att han måste skratta. Sabina skrattade också. Det såg faktiskt kul ut när Fido och Marie halkade i äggröran och hukade sig för tallrikar i ett regn av porslinskärvor. Det var synd att Egil bara hann kasta 10 – 15 stycken innan Fido drog ner honom på golvet och höll fast honom med händerna bakom ryggen.

Varken Egil eller Sabina protesterade när Fido tog dem nerför källartrappan. Tvärtom kändes det skönt att vara tillbaka. Som om källaren hela tiden hade väntat på dem. Fido sa inget, utan gav dem bara en stum blick innan han stängde dörren bakom dem och låste med extranyckeln.

– Dumma Fido! skrek Sabina efter honom. Ni är lika dumma som Fjodor och Igor! Jag vill aldrig spela fia med er igen! Fast, tillade hon och fnittrade: Tänk vad dom måste skynda sig att städa nu. Så det inte syns något när Fjodor och dom andra kommer tillbaka.

Och mycket riktigt. Om de lyssnade noga kunde de höra hur det stökades upp i köket. De satte sig på madrassen och åt resten av bananerna. Sedan åt de upp resten av kexen och drack varsin hel cola. Sedan somnade de.

Plötsligt hördes röster och slammer uppifrån köket. Strax därpå kom någon snubblande nerför källartrappan. Egil och Sabina vaknade med ett ryck och kröp närmare varandra. En nyckel rasslade i låset och Fjodor uppenbarade sig i dörröppningen. Egil såg direkt att han var full.

– *Hur har ni det, småglin?* sludrade han. Det märktes att han försökte låta vänlig samtidigt som han måste luta sig mot dörrposten för att inte ramla omkull. *Farbror Fjodor har varit i schtaan och köpt pizza åt er... Schå schnäll har farbror Fjodor inte varit... på många år...*

I handen höll han två vita kartonger som spred en stark pizzadoft i rummet.

– *Och Coca Cola har jag köpt åt mina små barn.* Han drog upp den ena colaburken efter den andra ur fickan. *Ni kan inte säga att jag inte tar hand om er! Det schka ingen komma och säga...*

Han tog ett steg in i rummet, men snubblade på ett bananskal och föll raklång över golvet. Men det verkade knappast bekomma honom.

– *Det schka ingen komma och säga...* upprepade han medan han reste sig och som genom en slump vinglade ut genom dörren. Egil och Sabina drog en suck av lättnad när nyckeln vreds om och Fjodors steg tonade bort i trappan.

I vanliga fall älskade Egil pizza men det var inte lika gott att äta en pizza som man fått av Fjodor. Dessutom hade han redan magen full av bananer. Förresten var pizzan kall och det var oliver på den. Egil hade aldrig gillat oliver. Sabina ville inte heller ha pizza så de ställde kartongerna på golvet. Fanns det några grävlingrätter i närheten kunde de få sig ett skrovsmål. Innan de gick och la sig placerade Sabina tre nya bananskal framför dörren.

– Vad gör du? undrade Egil.

– Jo, om den stora grävlingrätten, den som heter Fjodor, kommer tillbaka när vi sover, så hör vi när han ramlar i golvet.

Egil måste fnissa. Något sådant skulle han aldrig ha kommit på själv.

Egil låg länge och tittade på den nakna glödlampan i taket. Han var inte det minsta sömnig. Så lite sömnig hade han nog aldrig känt sig i hela sitt liv. Sabina var också klarvaken.

– Jag kan inte sova om det inte finns något fönster, klagade hon. Jag vill se himlen innan jag somnar.

Egil låg och funderade på hur han skulle kunna hjälpa Sabina när han fick se ventilen uppe vid taket, och då fick han en idé.

– Kom Sabina! Jag ska visa dig himlen.

Han bad Sabina ställa sig mot väggen, alldeles under ventilen. Sedan böjde han sig ner och lyfte upp henne.

– Kan du se något? Kan du se himlen nu?

– Nej, det är långt kvar. Du måste lyfta högre.

Egil tog i och lyfte högre.

– Kan du se något nu då? stönade han. Sabina var faktiskt tung.

– Nej, du måste lyfta mycket högre. Jag är inte mer än halvvägs.

Nu hade Egil kramp i bägge armarna och plötsligt gick det inte längre utan han tappade henne i golvet.

– Aj! Vad gör du?

– Förlåt, sa Egil. Jag fick kramp.

– Jag vet ett bättre sätt, sa Sabina. Hon började klättra uppför ena gaveln på vinhyllan. Hyllan gungade rejält men Sabina klättrade vidare och snart var hon uppe vid ventilen.

– Jag ser himlen! ropade hon överlycklig. Jag ser stjärnorna också!

– Gör du? Ser du något mer?

– Lite av skogen. Och där borta syns vägen.

– Kan du se ända till vägen?

– Mm. I alla fall ser jag ljuset från bilarna. Och där finns hus också! För det lyser i fönstren.

Egil stelnade till. Han kom ihåg något som Fido hade sagt och inuti hans huvud började något röra sig, som kugghjulen i ett maskineri... och utvecklas ... till något som liknade en idé.

– Nu är det min tur! skrek han. Nu vill jag titta!

Han nästan slet Sabina ner från hyllan och började själv klättra uppför. Det skramlade och klirrade medan han klättrade men det brydde han sig inte om. Jodå. Genom ventilen kunde han se ljuset från E4:an. Små ljusbloss i natten som rörde sig fram och tillbaka. Och långt där borta fanns en klunga med ljus som måste vara byn där Egil bodde. Och i något av de där ljuset, i något av de små fönstren... fanns Myran.

Han tittade sig omkring. Sladden till lampan hängde ungefär en meter från hyllan. Han kröp över flaskorna tills han var så nära att han kunde sträcka ut handen. Och han sträckte sig lite till... och lite till...

– Akta dig! Hyllan håller på att ramla!

Sabina kastade sig mot hyllan och lyckades i sista sekunden rädda den från att rasa i golvet. Under tiden hade Egil fått tag om lampsladden.

– Vad håller du på med? Du kunde ha slagit ihjäl dig!

– Jag ska göra en optisk telegraf, sa Egil. En sån som Jesper uppfunnit. Jag förklarar mera sen.

Han kröp tillbaka över flaskorna och stoppade ut glödlampan genom ventilen.

– Nej! skrek Sabina. Om du gör sådär blir det ju mörkt! Jag är rädd när det är mörkt!

– Du kan väl blunda, sa Egil. Om du blundar märker du ingen skillnad.

Han hörde Sabina snyfta i mörkret.

– Blundar du nu?

– Mm.

– Bra. Gå fram till lysknappen som sitter bredvid dörren.

– Hur ska jag kunna gå fram till lysknappen när jag blundar?

– Bråka inte Sabina! Det här är viktigt. Har du hittat knappen?

– Mm. Det har jag.

– Bra. Släck.

Sabina släckte.

– Tänd.

– Hur ska du ha det egentligen? Ska det vara tänt eller ska det vara släckt!

– Du ska tända och släcka precis när jag säger till! Egil höll på att tappa tålamodet. Först ska du tända tre korta gånger, sedan tre långa gånger och sen tre korta gånger igen! Det är SOS-signaler och betyder att vi är i sjönöd!

– Att vi är i vad då...?

– Äh, glöm det. Gör bara som jag säger. Tänd - släck - tänd - släck - tänd - släck - tänd - släck - tänd...

Sabina tände och släckte, tände och släckte, tände och släckte... tills hon inte orkade mera... och när Egil kom ner från vinhyllan sov hon på madrassen.

# 14

De vaknade av det omisskännliga ljudet av krossat porslin och satte sig blixtnsnabbt upp på madrassen. På golvet innanför dörren satt Fjodor med benen spretande åt varsitt håll och en tom bricka framför sig. Runt brickan låg sönderslagna temuggar, sockerbitar, en trasig tekanna, två krossade ägg och utspridda smörgåsar, de flesta med smörsidan neråt. Fjodor såg inte ut att må så bra idag. Han var blek och plufsig i ansiktet och hade mörka ringar under ögonen. En gång hade Egil sett en clown på tv som skulle måla en vägg, men hamnade på golvet istället med alla färgpytsarna över sig. Den clownen hade sett ut precis som Fjodor.

– Jävla ungar, rosslade han. Kan ni inte hålla reda på bananskalen? Här kan man ju slå ihjäl sig.

Ett halvkvävt fniss hördes från madrassen.

– Flinar ni åt mig nu också! Fjodors rödkantade ögon stirrade ilsket i riktning mot Egil och Sabina. Här har farbror Fjodor gjort te åt er, kokat ägg och brett goda smörgåsar med leverpastej! Och så flinar ni åt honom!

Han hasade sig upp på knäna, tog stöd av brickan och reste sig från golvet. Då fick han se de orörda pizzakartongerna.

– *Vad är det här?* utbrast han, med närmast ynkelig röst. *Tyckte ni inte om mina pizzor?*

– Vi var inte hungriga, sa Sabina.

– Och jag gillar inte oliver något vidare, inflikade Egil. Förresten var pizzorna kalla och det är inte så gott med kall pizza.

– Otacksamma ungar, mumlade Fjodor och trummade med fingrarna mot brickan. Har ni inget att säga till gamle Fjodor?

– Vi är ledsna för det där med bananskalen, sa Sabina. Nästa gång ska vi tänka på att inte lägga dom mitt framför dörren.

Fjodor muttrade något och försvann ut genom dörren. Så fort han var utom hörhåll exploderade de av skratt. Egentligen var det inte roligt alls för hela frukosten låg utspridd över golvet. Egil skulle inte alls haft något emot en kopp varmt te med socker och en smörgås med leverpastej. Men Fjodor hade sett så hejdlöst rolig ut där han satt med brickan i handen.

– Råttfällan fungerade! skrek Sabina.

– Den fungerade perfekt! tjöt Egil. En riktig hundrakilosråtta!

– Hoppas katten äter upp honom, sa Sabina, och den kommentaren fick Egil att på nytt explodera i skratt.

Men när skrattet gått över blev Egil plågsamt medveten om hur hungrig han var. Det skrek i magen så att han trodde att han skulle bli galen. Det skrek nog i Sabinas mage också för hon letade bland smörgåsarna på golvet och alla som inte hamnat med pålägget neråt slukade hon glupskt. Egil pillade bort oliverna från en av pizzorna och åt den kall. Den var helt okej. I varje fall om man drack cola till. När de ätit färdigt hjälptes de åt att städa upp och lägga skräp och porslinskärvor i en tom pizzakartong. Det blir alltid trevligare när man håller ordning omkring sig.

Sitter man instängd i en källare utan fönster och utan någonting annat än en madrass på golvet går tiden oändligt långsamt. Aldrig förr i sitt sjuåriga liv hade Egil haft så tråkigt. Varje minut kändes som en timme och varje timma... var som evigheternas evighet. När de suttit och tittat in i den grå väggen så länge att det kändes som ungefär en vecka kunde Egil inte låta bli att tänka på hur sorgligt allt var. Man kunde bara tänka sig; två ensamma barn inlåsta i en källare i skogen medan deras föräldrar och alla andra var ute och letade efter dem – och säkert trodde att de var döda vid det här laget. Egil längtade efter sin mamma så att han trodde att han skulle dö på riktigt... och han längtade efter Myran... hans storasyster... hans underbara, elaka storasyster... det var så man kunde...

– Men Egil? Du gråter ju...

Sabina verkade förvånad, som om hon inte kunde begripa varför Egil började tjuta sådär utan anledning. Precis som om det hade hänt något. Hon försökte trösta honom genom att hålla honom i handen, men det fungerade inte.

– Snälla Egil! Sluta tjuta sådär, jag blir rädd då! Men Egil hörde inget utan tjöt vidare, så Sabina bytte taktik. Ska jag sjunga den där sången igen? Den om fågeln? Vill du det?

Egil hejdade sig och nickade med huvudet. Sabina började sjunga, först med svag röst, sedan starkare. Trots att Sabinas röst inte var särskilt stark fyllde den snart hela rummet. Som en ensam fågel kan fylla hela himlen och Egil tystnade av ren förvåning. Den slingrande melodin gjorde honom lite dimmig i huvudet och han ville följa den vart den än tog honom. Den tog honom med i alla vindlingar genom luften, upp mot taket och – hur otroligt det än kan låta – följde han med den ut genom ventilen. Det som förvånade honom mest var att det var så enkelt. Ingen hade någonsin talat om för honom att han kunnat flyga, men ändå flög han. Högt över marken som en fågel. Under honom löpte E4:an som ett grått band genom landskapet. Aldrig hade han tänkt sig att E4:an kunde vara så vacker. Långt där borta såg han byn; med mammas hus, viadukten, Bengts verkstad, Omars kafé och Gustavssons lagård. Egil hade aldrig känt sig så lycklig.



Melodin bar honom som en trygg hand och han steg och sjönk allteftersom Sabina sjöng, som om hans kropp lydde hennes minsta vink. Så tonade sången ut och han kände hur han föll. I rasande fart föll han, obevekligt närmare marken och under en skräckblandad sekund förstod han att han skulle dö. Han snyftade – precis som pojken i sången måste ha gjort – när han hörde Myrans röst viska till honom: ”Egil”. ”Egil, är du där?”

– Egil och Sabina? Är ni där?

En tallkotte flög in genom ventilen och studsade några gånger framför madrassen. Egil for upp som om han blivit väckt ur en dröm.

– Myran! Jesper! Är det verkligen ni?

– Det är klart att det är vi, viskade en röst. Och den rösten kunde inte komma från någon annan än Jesper. Snygga ljussignaler ni skickade. Hur har ni hamnat där nere förresten?

Egil var fortfarande inte helt säker på om han var tillbaka i källaren, men när han tittade sig omkring såg det ut som om han satt på madrassen med Sabina bredvid sig.

– Björnligan har låst in oss. Och dom har nästan låtit oss svälta ihjäl. Ni måste skynda er och hämta polisen.

– Och dom har stulit min halvmåne, sa Sabina... och en massa andra saker som finns i huset. På torsdag kommer en skåpbil och hämtar alltihop.

– Torsdag? sa Myran. Det är ju idag.

– Då måste ni skynda er jättefort! Och kom ihåg att min halvmåne är av riktigt guld. Pappa blir jätteledsen om den inte kommer tillbaka.

– Vi ska cykla så fort vi kan, lovade Myran. Vänta här så länge.

Det där sista hade Myran inte behövt säga – för det är klart att Egil och Sabina skulle vänta. Men hon menade nog att de inte skulle ge upp hoppet.

Knappt hade Myran och Jesper försvunnit förrän de hörde ljudet av en bil närma sig på skogsvägen. Genom ventilen såg Egil hur den körde upp på gårdsplanen och backade närmare huset. Det såg ut som en stor bil.

– Det måste vara skåpbilen, sa han till Sabina. Hoppas Myran och Jesper hinner fram innan det är för sent.

Mitt på gårdsplanen stod Fjodor och diskuterade något med chauffören till skåpbilen. De verkade inte riktigt komma överens. Fjodor verkade upprörd över att någon inte ville betala honom så mycket pengar som han ville ha. Men så försvann Fjodor och istället kom Igor och Fido bärande på en massa kartonger som de stuvade in i lastutrymmet. Man kunde höra att de hade bråttom. Igor stånkade och bar och klagade över att Fjodor och Kattis inte ville hjälpa till. Egil tyckte det var nästan outhärdligt att vänta. Varje minut önskade han att Myran skulle vara tillbaka med polisen. Snart, tänkte han. Snart kommer någon och låser upp dörren.

Plötsligt tystnade ljuden och man fick en känsla av att något hade inträffat. Buller hördes i källartrappan och Egil ville skrika av glädje när dörren öppnades och han såg Myran och Jesper stå på tröskeln. Men Jesper och Myran såg inte lika glada ut. Bakom dem blänkte ett par spegelglasögon.

# 15

– Det strök omkring några fler råttor ute i buskarna, sa Fjodor med en grimas av lätt illamående när han knuffade in dem i rummet. Det verkar vimla av ungar i den här skogen. Man skulle kunna tro att dom knoppar av sig som svampar. Nåja, snart får det komma hur många kids det vill. Så fort vi lastat bilen färdigt sticker vi härifrån.

– Tänker ni lämna oss att ruttna i det här råtthålet? skrek Jesper. Vet du om att man får livstid för barnamord?

Fjodor stannade i dörren och bjöd på ett av sina sällsynta leenden.

– Jag kanske släpper ut er nån gång när jag har vägarna förbi. Ifall jag kommer ihåg det. Tills dess får ni ha det så trevligt.

Han skrattade sitt gnäggande skratt och drog igen dörren. Jesper sjönk modlöst ner på madrassen. Egil hade aldrig sett honom så olycklig.

– Jag är en klantskalle, stönade han och dunkade sig själv i huvudet med handen. Världens största klantskalle! Först glömde jag skriva en lapp till morfar och berätta att vi kommit på det där med Tyskens stuga. Sen när vi skulle åka härifrån fick jag se skåpbilen och tänkte att när vi ändå var här kunde vi passa på att ordna lite punktering. Men innan jag ens hunnit skriva ner registreringsnumret på bilen rusande jag rakt i armarna på den där Igor.

– Igor står alltid och lurpassar där man minst anar det, sa Egil.

– Det var mitt fel också, sa Myran. Jag skulle aldrig ha gått med på att stanna och 'ordna punktering'. Jag var en idiot som lyssnade på Jesper.

– Just det! sa Jesper. En idiot var du! Är det inte typiskt tjejer? Alltid ska dom göra som man säger. Om dom någon gång kunde...

Längre kom han inte förrän Myran kastade sig över honom och brottade ner honom på golvet. Plötsligt låg Jesper hjälplöst på magen med ansiktet neråt.

Myran drog upp armen bakom ryggen på honom och vred om.

– Aj! AJ!

– Tar du tillbaka det där om tjejer? Eller ska jag bryta armen på dig först?

– Jag tar tillbaka! jämrade sig Jesper. AJ! Jag tar tillbaka, sa jag ju!

– Släpp honom, snyftade Sabina. Snälla Myran bryt inte armen på honom.

– Okej, sa Myran. Men bara för att Sabina ber om det.

Hon släppte taget. Jesper tog sig om armen och grimaserade av smärta.

– Tack Sabina. Det var i sista ögonblicket. Jag begriper inte hur du kan vara så stark Myran. Ibland får du liksom superkrafter.

– Jag vet, sa Myran. Ibland kommer det bara över mig. Jag kan inte rå för det.

– Kan du inte reta henne lite mer, föreslog Egil. Så hon får superkrafter igen och river väggarna eller sliter gångjärnen av dörren.

– Det går nog inte, suckade Myran och tittade på de solida cementväggarna och de bastanta gångjärnen av gjutjärn. Det fungerar bara på killar.

Hon lät blicken stanna på Jesper och tillade:

– Särskilt lite dummare killar.

Jesper log så alla tänderna syntes. Ingen hade så vita tänder som Jesper. Plötsligt verkade han alldeles bra i armen. Myran log också och strök tillbaka håret med handen medan Jesper böjde sig framåt. Med fasa insåg Egil vad som höll på att hända. Han önskade att de aldrig hade kommit dit. Det fanns inget han avskydde så mycket som när Myran och Jesper gjorde *det där* med varandra. Tidigare hade han trott att det värsta som kunde hända var att bli inlåst i en

källare bland grävlingråttor, men nu förstod han att det värsta av allt var att bli inlåst i en källare med sin bästa vän och sin egen storasyster, som *pussades*.  
Oväntat räddades han av Fjodor.

Det rasslade i låset och Myran och Jesper tog ett skutt ifrån varandra. Fjodor klev in och med sig hade han en jättestor gryta som det ångade om. Han ställde grytan mitt på golvet.

– Det är er lyckodag i dag, sa han. Fido hittade en säck med gryn i skafferiet. Så här har ni mat så ni klarar er ända till nyårsafton.

Jesper gick misstänksamt fram till grytan och gläntade på locket. Av hans min att döma fick han syn på något vämjeligt. Något som fyllde, till och med en så modig pojke som Jesper, med fasa.

– *GRÖT!* Ni behandlar oss sämre än krigsfångar!

Fjodor skrockade och verkade tycka att det var mycket lustigt.

– Risgrynsgröt, och alldeles nykokt är den. Ni får rena julafton här nere. Synd att jag inte kan stanna men tyvärr har jag lite bråttom.

– Det här strider mot FN-stadgan! skrek Jesper. EU-konventionen! Krigsförbrytartribunalen! Kommittén för de mänskliga rättigheterna!

Men Fjodor hade redan försvunnit ut genom dörren och låst efter sig med nyckeln.

– God jul! ropade han till dem genom väggen. Och gott nytt år! Sedan skyndade han sig uppför trappan.

Några ögonblick senare hörde de skåpbilen starta utanför, en bildörr slog igen och motorljudet försvann i riktning mot skogen. Sedan blev det tyst.

Tigande satt de runt grötkastrullen. Det var så tyst att man kunde tro att världen utanför upphört att existera. Som om det bara fanns de kvar i hela universum. Inte ett fågelkvitt hördes genom ventilen och inte ett knarr kom uppifrån huset. Till och med orden verkade ha tagit slut för alla satt som förstummade och stirrade in i ångorna från kastrullen, tills Myran bröt förtrollningen.

– Det verkar... som om dom har åkt.

Så var det sagt. Den oundvikliga frågan som därefter dök upp i Egils huvud var:

– T... tror ni... dom kommer tillbaka?

Jesper ryckte på axlarna.

– Kanske det. Eller så låter dom oss sitta här till september. När tysken kommer tillbaka. Vem vet vad som rör sig i huvudet på såna där flintisar.

– Till september? sa Sabina. Då kommer vi att svälta ihjäl.

– Säkert, sa Jesper. I varje fall om vi ska leva på den här svinmaten. Han riktade en spark mot grytan så locket ramlade av och rullade över golvet.

– Låt bli det där! skrek Egil. Jag tycker det är gott med gröt.

Jesper stirrade oförstående.

– Jag tycker gröt är gott, upprepade han. Särskilt om det är russin i.

Myran himlade med ögonen.

– Jag är ledsen Egil, men jag är inte säker på om Björnligan tänkte på att lägga i några russin. Förresten måste vi spara på gröten. Högst en slev om dagen. Annars räcker den aldrig till september.

Egil gick fram och tittade i grytan. Nej, några russin kunde han inte se. Men det luktade ändå härligt. Nästan som den mamma brukade göra på julafton.

– Men jag är hungrig nu, gnällde han. Och risgrynsgröt är som godast när den är varm.

– Låt honom få lite gröt, sa Jesper. Vad spelar det för roll? Vi kommer ändå att svälta ihjäl. Förresten kan han få min portion också.

Egil satte sig genast vid grytan och tog slev i handen. Han började med att göra ett hål rakt ner i gröten och liksom bygga vallar åt sidorna.

– Man ska alltid äta risgrynsgröt från botten, förklarade han för Sabina. Då har man störst chans att hitta mandeln.

Nu tappade Myran tålamodet.

– Egil! Nu slutar du upp med de där barnsligheterna! Det finns ingen mandel!  
I varje fall inte i den här gröten! Och det spelar ingen roll om man får den eller inte!

– Det spelar visst roll! skrek Egil. För om man får mandeln får man önska sig någonting! Och då tänker jag önska så att vi kommer ut härifrån! Vad säger du nu då?

Men Myran sa ingenting. Hon bara lutade huvudet mot Jespers axel och stönade uppgivet. Jesper la armen runt henne.

– Bry dig inte om honom, Myran. Vi ska ändå dö. Låt honom få ha sina drömmar ifred.

– Lätt för dig att säga, muttrade Myran. Men hur tror du det känns att ha en lillebror som är idiot! Det är inte så roligt alla gånger. Aldrig i världshistorien har någon blivit räddad på det sättet!

Egil kände tårarna rinna nerför kinderna. Hur kunde Myran vara så hjärtlös? Hur kunde så mycket ondska och elakhet rymmas i en enda människa? Och varför måste just denna människa vara hans syster? Han tog ännu en slev av gröten, fast han redan var mätt och fast kinderna på honom var spända som ballonger. Men en slev till kunde han få ner... Plötsligt råkade han bita i något hårt och gröten sprutade som en fontän ur munnen på honom ... och stänkte över Myran, Sabina och Jesper.

Myran torkade bort en grötklick som hamnat mitt i ansiktet. Under andra omständigheter skulle hon ha kastat sig över Egil och gett honom så mycket stryk att han tänkte sig noga för innan han sprutade gröt på henne igen. Men den här gången var det något som höll henne tillbaka. Kanske var det uttrycket av triumf i Egils ansikte. Eller den oförställda glädjen i hans röst när han ropade:

– MANDELN! JAG HAR HITTAT MANDELN!

Och han höll upp något framför dem, ett litet föremål av ungefär en tummes storlek. Men alla kunde se att det inte var någon mandel. Det hade inte ens någon likhet med en mandel. Det var Fidos extranyckel.



# 16

När de kom upp i köket kände de knappt igen sig. Förutom att alla sakerna var borta var huset städat och snyggt. Filtarna var borttagna och ljuset flödade in genom fönstren. Det var så länge sedan Egil såg solen att han måste blinka flera gånger innan han vände sig. Det lyste om de nyskurade golvplankorna, trasmatorna låg ordentligt utlagda och inte en ölburk eller cigarettfimp någonstans. Det var som om Björnligan aldrig varit där. Men de måste i alla fall haft bråttom därifrån för ytterdörren stod öppen.

Cyklarna låg kvar i skogen, precis där de lämnat dem. Men Egil och Sabina åkte med Jesper och Myran i stället. Det gick fortare. Jesper körde som en galning och varje gång de kom över ett gupp eller en trädrot gjorde det ont i baken på Egil. Ute på stora vägen gick det lättare. Plötsligt var det någon som tutade bakom dem och en skåpbil körde upp jämsides med Jesper. Det verkade som om den ville att de skulle stanna. Jesper ökade farten. Aldrig hade Egil åkt så fort på en pakethållare. Men skåpbilen hängde kvar.

– *Kan du kliva av cykeln, unge man!* sa en röst som verkade komma från en högtalare. *Vi vill tala några ord med dig.*

En bister man i uniform vevade ner bilrutan. Jesper sken upp.

– En polisbil! Precis vad jag behöver!

Han kastade sig av cykeln så fort att den fortsatte ner i diket med Egil och allt. Sedan slet han upp dörren till skåpbilen.

– Fort! sa han till de båda poliserna. Sätt på polisradion! Jag måste skicka ut ett meddelande.

Poliserna såg först lite förbryllade ut. Den som hade pratat i högtalaren la en lugnande hand på Jespers axel.

– Sakta i backarna. Först vill jag att du berättar vad du heter. Sedan kanske du kan förklara för oss varför du skjutsade på pakethållaren. Och på E4:an till på köpet. Du vet väl om att det är olagligt.

– Åh! stönade Jesper. Och han talade långsamt, så att poliserna säkert skulle förstå:

– Har ni möjligtvis hört talas om två kidnappade barn som heter Egil och Sabina och som efterspanats i radio, tv och på varenda löpsedel i hela landet? Jag heter Jesper. Jesper Augustsson.

Först nu lade poliserna märke till Egil och Sabina, som stod vid vägkanten och såg lagom chockade ut. Egil med trasigt byxben och ett alldeles färskt skrubbsår i pannan. Sedan satte de på polisradion. Jesper slet åt sig mikrofonen.

– Till alla bilar! Håll utkik efter en blå skåpbil av märke Mercedes, årsmodell -98! Bilen uppehåller sig någonstans på E4:an! Håll också utkik efter en flintskallig man i spegelglasögon som heter Fjodor!

Polisen som satt närmast tog ifrån Jesper mikrofonen och upprepade allt han sagt en gång till i polisradion.

Uppståndelsen blev enorm när polisbilen med Egil och Sabina körde in på grusplanen och parkerade framför verkstan. Snart var hela byn där och alla blev som tokiga när de såg att barnen var vid liv. De kramades och grät och kramades och grät... det ville aldrig ta slut. Till och med Bengt torkade sig flera gånger i ögonen med trasselsudden. Det var nästan pinsamt.

Snart kom flera bilar och ur dem strömmade journalister och fotografer, lastade med kameror och mikrofoner. Egil och Sabina fick svara på en massa frågor. Allt ifrån hur de för första gången träffade Björnligan, till hur det kändes att vara kidnappad. Sabina berättade länge och detaljerat om den försvunna halv-månen som ännu inte kommit till rätta, och Egil förklarade för en mycket intresserad tv-journalist hur det gick till när han hittade mandeln.

Sedan sa mamma att nu fick det vara nog. Nu skulle alla gå hem till sig och lämna barnen i fred. Egil tyckte det var lite synd för han var inte riktigt klar med historien om mandeln. Men han sa ändå hejdå till tv-journalisten och följde mamma hem. Han förstod att kidnappningen måste ha varit mycket påfrestande för henne.

Snart återgick allt till det vanliga. Egil och Sabina fortsatte att träffas på kaféet. Bengt fortsatte att sjunga i verkstaden. Omar fortsatte att längta efter en plats där rockmusik inte fanns och Ruben fortsatte att sitta på uteserveringen. Det var bara Jesper som inte var sig riktigt lik. Mest gick han omkring och grubblade för sig själv. Trots ett intensivt spaningsarbete hade polisen inte lyckats hitta den blå skåpbilen och Björnligan var fortfarande på fri fot.

– Det är mitt fel, klagade han. Om inte jag klantat mig så mycket hade dom suttit i fängelse nu.

Inte ens Myran lyckades trösta honom, och om inte Myran kunde göra Jesper glad var det ingen idé att någon annan försökte.

Några veckor senare satt de hemma i soffan hos Egil och tittade på tv och åt av mammas kanelbullar, när det plötsligt visades en bild av Fjodor i tv-rutan. Den allvarlige nyhetsuppläsaren tog upp ett telegram, harklade sig och sa:

”Den man som misstänks ligga bakom kidnappningen av 7-åriga Egil och Sabina för några veckor sedan och som även misstänks vara huvudman för den så kallade Björnligan – kunde idag gripas av polisen i Kiel. Det var efter tips från allmänheten som flyktbilen kunde spåras till en lagerlokal i Göteborg och

där påträffades även stöldgods till ett värde av flera miljoner. Polisen tror sig nu vara en internationell hälerihärva på spåren och flera gripanden är att vänta inom de närmaste dagarna.”

# 17

Det var i slutet av november. Egil hade redan gått tre månader i andra klass när han blev bjuden på fest till Sabina och Omar för att fira att Sabina fått en ny mamma. Myran, mamma och alla andra i byn var också bjudna, men det var bara Egil som fått ett särskilt inbjudningskort som Sabina hade gjort.

Sabinas nya mamma hette Solvej och kom från en plats långt borta som hette Sidensjö och där man tillverkade getost. En gång i somras hade Solvej slagit på tv-nyheterna och sett en intervju med Sabina och Egil där de berättade om hur de blivit kidnappade. Det var ett mycket gripande reportage och Solvej hade blivit så rörd att hon bestämde sig för att skriva ett brev till Omar.

Det hände inte varje dag att Omar fick brev, i synnerhet inte från en kvinna. Så han bestämde sig för att skriva ett svar. Bara några rader – av ren artighet. En eftermiddag när det var lite folk på kaféet slog han sig ner på terrassen med ett papper och en penna. Men att skriva brev var svårare än han hade trott. Svenska språket kändes hopplöst krångligt varje gång han skulle formulera sig i skrift. Inte alls så lätt och smidigt som arabiska. Till råga på allt kunde Ruben inte avhålla sig från att kika över axeln och påpeka några stavfel som Omar hade gjort. Omar tackade och ändrade utan att knota. Men när Ruben även hade synpunkter på grammatiken och valet av underordnade konjunktioner gav Omar upp. Med

en suck räckte han över pappret och pennan till Ruben och gick ut i köket för att ta hand om lunchdisken. Disk var i alla fall något han klarade av. Ingen hade ännu klagat över hans sätt att diska.

När han kom ut en timme senare meddelade Ruben att brevet var klart. Omar läste igenom det och blev mäktigt imponerad. Ruben var verkligen en mästare på att formulera sig. Från att ha varit ett torftigt och illa formulerat brev hade det blivit ett brev som man var stolt över att skicka iväg. Och med en personlig ton som verkade tala direkt till den som läste det. Omar var verkligen tacksam. Han skrev under med sitt namn och skickade iväg Sabina till brevlådan. Så var den saken ur världen.

Solvej tyckte nog också att det var ett fint brev för bara några dagar senare kom ett svar på fyra tättskrivna sidor. Omar blev alldeles matt när han läste det. Visst var det ett fint brev – ett av de finaste han fått faktiskt – men hur i all världen skulle han svara på det? Speciellt som han varje dag var överhopad med arbete. Nåja, Ruben satt ju ändå där och gjorde inte ett skapandes grand. Han kunde gott göra lite nytta. Omar dikterade i stora drag vad brevet skulle handla om, sedan gick han ut i köket och tog itu med lunchdisken. När han kom tillbaka efter en timme var brevet färdigt. Omar läste det, men den här gången höjde han lite på ögonbrynen. Ruben hade lagt till några saker som Omar inte hade tänkt berätta och en del formuleringar var onödigt personliga. Men för övrigt var det ett mästerverk. Bättre än det första faktiskt. Omar ville inte bråka om detaljer så han skrev under och skickade iväg Sabina till brevlådan.

Så gick sommaren. Punktligt varje vecka kom ett nytt brev från Solvej, och även om Omar inte brydde sig så mycket om kvinnor såg han alltid fram mot Solvejs brev. Det var något speciellt med att sitta på terrassen, röka en cigarett och läsa om livet i Sidensjö. Han hade gärna skrivit tillbaka och berättat lite om sig själv – om det inte varit för de här *underordade konjunktionerna*. Till all lycka tyckte Solvej om poesi och Omar erinrade sig några dikter om ”Libanons berg” som han skrivit i ungdomen och som Sabina hjälpte honom att översätta.

Sådant passade alltid att skriva i ett brev. Andra gånger var det så mycket att göra på caféet att Omar fick lämna över hela brevsysslan till Ruben.

Det var i mitten av oktober som den första höststormen drog genom byn. Vinden slet i trädkropparna, löven samlades i drivor på terrassen. Omar fällde ihop utemöblerna och plockade in dem för vintern. Ett iskallt duggregn piskade över E4:an och bara en enda passagerare klev av bussen den här dagen. Det var en ljuslockig dam i fårskinnspäls som drog en rullande resväska efter sig. Utan på pälsen bar hon en liten ryggsäck.

Omar kom just tillbaka från terrassen när hon klev in på kaféet.

– Ruskigt väder att vara ute i, inte sant? Vad får det lov att vara? Vi har kebab, hamburgare och smörgåsar. Alltid färska för idag. Och sallader med tonfisk, kyckling eller oliver. Slå er ner så ska jag hämta en meny.

Men kvinnan förblev stående och tittade forskande på Omar. Så log hon, som om hon bestämt sig för att hon kommit rätt, sträckte fram handen och sa på klingande norrländska:

– Det är jag som är Solvej.

Omar tittade på henne. Han måste liksom erinra sig ifall han kände någon med det namnet. När det slutligen gick upp för honom vem hon var flög tusen tankar genom hans huvud. En av tankarna var att han inte brytt sig om att läsa Rubens brev särskilt noga den sista tiden. Det hände att han bara skummade igenom dem som hastigast – i sanningens namn hade han inte alltid förstått dem. Därför blev han lite osäker på om Ruben verkligen nämnt något om ett besök. Och om han gjort det, hur långt besök kunde det i så fall bli fråga om? Det vara med stigande oro Omar noterade den rullande resväskan och den fullpackade ryggsäcken.

– Ja... det är alltså jag... som är Omar, sa han, långsamt för att vinna tid. Gick resan... bra?

– Den gick jättebra, sa Solvej medan hon tog av sig ryggsäcken och ställde den på golvet. Den regnvåta pälsen hängde hon upp på en rockhängare. Bara elva timmar från Sidensjö. Med byte i Hallsberg.

När Omar inte omedelbart svarade utan blygt tittade ner i golvet log hon ett varmt leende. Hon ställde sig framför honom och tog hans händer.

– Tack för de underbara breven Omar. Jag kan inte säga hur glad jag är över dem. Vilken begåvning! Det går knappt en dag utan att jag läser dem. Och när jag sitter hemma i Sidensjö och tänker på den man som skrivit dom är det som om vi alltid hade känt varandra. Tycker inte du det också?

Omar log ett ansträngt leende – samtidigt som han bad en tyst bön till sina fäders Gud att ett mirakel måtte inträffa. Något, som i ett trollslag kunde rädda honom ur den här situationen. Han hade just avslutat bönen när en buss stannade på parkeringen utanför. Ut ur bussen klev 48 hungriga scouter som varit på överlevnadsläger i Tiveden. Strax därpå kom ytterligare två bussar med fotbollssupportrar som sett Öster IF besegra Åtvidaberg på Värendsvallen.

På ett ögonblick var kaféet fullt med folk. Fotbollssupportrarna sjöng och viftade med röda och blå banderoller. Alla ville ha räksmörgås och öl! Massor av öl! De 48 scouterna, som överlevt Tiveden, bänkade sig runt borden och deras ansikten lyste när de kände lukten av grillade hamburgare. Omar skickade iväg Sabina till Sjögrens för att köpa djupfrysta räkor, så många de kunde uppbringa. Samtidigt bar han in öl och jordnötter till fotbollssupportrarna. Scouterna ropade ut sina beställningar, alla på en gång – och medan Omar förgäves försökte hålla reda på vem som skulle ha vad, insåg han att Solvej tycktes ha försvunnit. Han funderade inte närmare över vart hans fäders Gud hade gjort av henne förrän han kom ut i köket och såg henne stå vid spisen och grilla hamburgare på löpande band.

– Jag tyckte att jag lika gärna kunde hjälpa till, sa hon. De stackars barnen såg ju alldeles utsvultna ut. Tänka sig, överlevnadsläger i mitten av oktober. Och i det här vädret. Om en liten stund är pommens fritten också färdig.



Omar gav henne en blick av djupaste tacksamhet och tog med sig ut på kaféet så många hamburgare han kunde bära. Där ute hade ölen tagit slut, men till all lycka hade Bengt några backar hemma som Jesper hämtade med paketykeln. Sabina kom tillbaka från Sjögrens med fyra kilo räkor som Solvej snabbt tinade under kallvattenkranen. Hon var inte bara en mästare på att grilla hamburgare, hon kunde också svänga ihop räksmörgåsar som såg så läckra ut att Omar utan att skämmas kunde ta 50 kronor styck.

Äntligen började scouterna bli mätta. När de ätit upp hamburgarna, pommes fritten och avslutat med glass och chokladsås, var ledaren för lägret så nöjd att han frågade om Omar hade något emot om de slog läger på ängen bakom kaféet. Naturligtvis mot extra betalning. Så kunde de komma in och äta frukost hos Omar i morgon bitti.

Klockan hann bli över nio på kvällen innan Omar och Solvej äntligen kunde pusta ut vid ett bord på kaféet. Fotbollssupportrarna hade gått, banderollerna var nerplockade, köket var städat och disken var diskad. Allt som hördes var den lågmälda sången från Gustavssons kohage där scouterna torkade sina strumpor över lägerelden. Omar korkade upp en flaska vin och hällde i två glas. Det var ett dyrbart vin från hans hemland som han sparat för särskilt högtidliga tillfällen. Och det här var i sanning ett högtidligt tillfälle. Han hade just räknat dagskassan och den hade slutat på otroliga 16 452 kronor. Den största dagskassan i kaféets historia! Solvej öppnade ryggsäcken och tog fram en getost som hade åkt ända från Sidensjö och var precis lagom mogen. Fantastiskt god ihop med en bit bröd och ett glas gott libanesiskt vin. Det var länge sedan Omar kände sig så här tillfreds med tillvaron. Till sin förvåning upptäckte han att det var trevligt att sitta här och prata med Solvej. Plötsligt verkade de ha massor med saker gemensamt. Några timmar senare, när vinet var slut och Sabina för länge sedan hade somnat, upptäckte han att hon var en mycket vacker kvinna. Det var precis som Solvej hade sagt. Det var som om de alltid hade känt varandra.

Sabina tyckte det var praktiskt att få en ny mamma. För hon kunde laga frukost åt Sabina varje morgon när hennes pappa var på jobbet. På det sättet fick hon sova en timme längre om morgnarna. Dessutom var hon lagom rund och mammor ska vara runda. Det var hennes bestämda uppfattning.

Dagen före festen hade Solvej och Sabina skurat hela kaféet så det var skinnande rent. Sedan hade de burit in färgglada höstlöv och bundit till girlanger över borden. Omar tänkte bjuda gästerna på rådjursstek. Tysken hade varit där med ett helt rådjur som han gett dem i present tillsammans med en låda tyskt vin av god kvalitet. Egil tyckte det var lite synd – för rådjur var väldigt söta djur – men Bengt tröstade honom med att grisar, som man gjorde bacon av, var minst lika söta. I varje fall de han hade sett. Jesper och Myran klättrade omkring på taket och ordnade med något som skulle bli en överraskning senare på kvällen. De ville inte säga vad det var, men så mycket kunde de avslöja som att det skulle hända klockan tolv och strax innan måste alla gå ut på terrassen. Egil gissade på ett fyrverkeri.

Klockan sju började festen. Alla i byn var där. Och alla tittade på Solvej som var strålande vacker i sin blå aftonklänning och alla berömde henne för hennes goda getost. Flera av Omars kompisar från stan hade också kommit och så något som Bengt ordnat med i största hemlighet: En levande orkester. Musiken spelade upp och sedan gick kvällen i en rasande fart. Det var den roligaste fest Egil någonsin hade varit på. Alla hade roligt. Till och med mamma som dansade med Tysken tills hon blev röd i ansiktet och måste vila sig på terrassen. Bengt sjöng alla sina bästa låtar från tiden han turnerade med rockbandet ”Bengans Hot Five”, och som en särskild hyllning till Omar avslutade han med en ballad av Julio Iglesias. Omar fick tårar i ögonen och applåderna ville aldrig ta slut. Ruben reste sig och knackade tre gånger i ett glas... men då var det någon som tutade utanför.

– Spring ut och säg åt dom att sluta, väste Myran. Ruben ska hålla tal.

Egil ville inte missa något av Rubens tal så han skyndade iväg till parkeringen där en blänkande ny sportbil hade stannat, en röd Alfa Romeo.

– Ni måste vara tysta! skrek han. Vi har fest härinne! Och ni stör faktiskt!

En kortklippt ung man i kavaj vevade ner rutan och därefter hördes ännu ett *TUUUT!* Maken till fräckhet. Egil blev ursinnig.

– Kaféet är stängt! Ni måste ge er iväg!

Men mannen gjorde inte minsta min av att ge sig iväg. Istället klev han ur bilen, ställde sig framför Egil och flinade – ett överlägset, lite snett flin. Egil trodde inte sina ögon.

Han kastade sig i armarna på mannen som kramade Egil tillbaka så hårt att han förstod att det måste vara sant. Men han vågade inte riktigt tro det.

– Henke, snyftade han och tryckte ansiktet mot kavajen. Är det verkligen du?

– Det är klart att det är jag. Kände du inte igen mig?

Egil skakade på huvudet. Det enda hos den här mannen som påminde om Henke var det retfulla flinet. Och de snälla blå ögonen förstås.

– Henke. Jag trodde aldrig jag skulle få se dig mer. Jag trodde dom skickat dig till Nordpolen.

– Nej, det blev inget Norrland för min del. Jag hjälpte polisen med en grej istället, så dom lät mig löpa. Bra va?

Han rufsade om Egil i håret, sedan blev det pinsamt tyst en stund.

– Du måste hälsa på Ingela, sa han plötsligt som om han kommit på något han glömt, och öppnade bildörren. Där bakom ratten satt en flicka. Fast flicka var kanske inte var rätta ordet. Det var den mest fulländade varelse Egil hade sett. Han blev alldeles häpen när han såg henne. Och när hon log var det som om en ängel log mot honom.

– Det här är min bästa vän, sa Henke. Han heter Egil.

– Jag heter Ingela, sa flickan och tog Egils hand. Det var trevligt att träffas.

Egil bockade djupt. För övrigt kunde han inte få fram ett ord. Vem visste vad man skulle säga till flickor som Ingela?

– Ska ni inte följa med in? sa han till Henke. Vi har fest därinne och det är jätteroligt. Omar skulle bli... glad om du kom.

Henke verkade lite besvärad.

– En annan gång kanske. Ingela och jag är på väg till Danmark och vi har lite bråttom. Jag ville bara titta förbi och säga hej.

Egil såg på honom och på den nya sportbilen med sin doftande, dyrbara skinnklädsel, och det var något som bekymrade honom. Men han visste inte hur han skulle formulera det.

– Jo, Henke ... den här bilen och så... du har väl inte...

Henke skrattade.

– Du behöver inte vara orolig Egil. Jag har slutat med såna saker. Ingelas pappa har köpt den och gett den till oss i födelsedagspresent. Schysst va?

Egil kände sig lättad över att Ingelas pappa var sådär schysst. Men det var en annan sak han funderade över.

– Henke. Hur kommer det sig att polisen släppte dig? Fast du rymde och fast du knyckte pengarna från Omar?

Henke blev plötsligt allvarlig, han sänkte blicken som om det inte fanns något mer att tillägga. Egil förstod inte... men så plötsligt förstod han. Och han var förvånad över att han inte tänkt på det tidigare.

– Så det var alltså du? ... det var du som satte fast Björnligan.

Henke nickade och samtidigt fick han något jagat i blicken.

– Men berätta det inte för nån. Inte ens Ingela vet om det.... Fjodor och hans kompisar blir nog lite sura om dom får reda på det.

Egil nickade. Inte ens om någon torterade honom skulle han avslöja något. De stod tysta en stund och liksom väntade, tills Ingela ropade något inifrån bilen. Henke gav honom en snabb kram och Egil kände på sig att det var den sista. Han grät inte – för det gör man inte när man går i tvåan – men det var närapå.

– Henke. Du kommer väl tillbaka?

– Det är klart att jag gör.

– Är det alldeles säkert?

– Bergsäkert. Jag måste bara fixa några saker först. Men en dag när du minst anar det - sitter jag där på mjölkbryggan.

Egil märkte knappt när Henke klev tillbaka in i bilen, och han märkte inte heller när Ingela startade motorn och Alfa Romeo'n svängde ut från parkeringen. Allt omkring honom hade blivit suddigt. Det enda han uppfattade var två röda baklyktor som avlägsnade sig på E4:an och blev mindre och mindre, tills de uppslukades av mörkret. Han stod kvar en stund och frös på parkeringsplatsen. Tills Myran och Jesper ropade till honom från taket:

– Egil! Skynda dig! Vi ska tända fyrverkeriet!

SLUT